

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W TUCHOLI**

**Informacja o pracy
Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi
w roku 2014**

Tuchola, marzec 2015

1. Struktura demograficzna powiatu tucholskiego

W tabelach 1-3 i 5 przedstawiono dane z 2013 roku, gdyż w trakcie tworzenia tego opracowania informacje za 2014r. nie były jeszcze dostępne na stronach Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 1. Ludność powiatu tucholskiego – stan na dzień 31.12.2013r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasto			Wieś		
				Razem	Mężczyźni	Kobiety	Razem	Mężczyźni	Kobiety
Powiat tucholski	48.283	24.093	24.190	13.949	6.749	7.200	34.334	17.344	16.990
Miasto Tuchola	13.949	6.749	7.200	13.949	6.749	7.200	-	-	-
Gmina Tuchola	6.506	3.261	3.245	-	-	-	6.506	3.261	3.245
Gmina Cekcyn	6.678	3.328	3.350	-	-	-	6.678	3.328	3.350
Gmina Gostycyn	5.219	2.623	2.596	-	-	-	5.219	2.623	2.596
Gmina Kęsowo	4.451	2.281	2.170	-	-	-	4.451	2.281	2.170
Gmina Lubiewo	5.900	3.003	2.897	-	-	-	5.900	3.003	2.897
Gmina Śliwice	5.580	2.848	2.732	-	-	-	5.580	2.848	2.732

Źródło: Opracowanie statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego - Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2013r.

Pod koniec 2013 roku największe w powiecie pod względem zaludnienia było miasto Tuchola – zamieszkiwało je 13.949 osób (co daje 28,9% ogółu mieszkańców powiatu). Kolejne miejsca zajmowały: gmina Cekcyn, którą zamieszkiwało 6.678 osób (13,8% ludności powiatu), gmina Tuchola - 6.506 osób (13,5% ludności powiatu), gmina Lubiewo – 5900 osób (12,2% ludności powiatu), gmina Śliwice – 5580 osób (11,6% ludności powiatu), gmina Gostycyn – 5.219 osób (10,8% ludności powiatu). Najmniejszą gminą pod względem liczby ludności była gmina Kęsowo, w której na koniec 2013 roku zamieszkiwało 4.451 osób co dawało 9,2% ogółu ludności w powiecie.

Tabela 2. Ludność powiatu tucholskiego w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym – stan na dzień 31.12.2013r.

Wyszczególnienie	Ogółem	W wieku					
		przedprodukcyjnym		produkcyjnym		poprodukcyjnym	
		razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
Powiat tucholski	48.283	10.196	4.924	30.683	14.182	7.404	5.084
Miasto Tuchola	13.949	2.718	1.284	8.786	4.215	2.445	1.701
Gmina Tuchola	6.506	1.417	728	4.135	1.892	954	625
Gmina Cekcyn	6.678	1.407	689	4.328	2.000	943	661
Gmina Gostycyn	5.219	1.096	535	3.336	1.525	787	536
Gmina Kęsowo	4.451	962	452	2.872	1.306	617	412
Gmina Lubiewo	5.900	1.329	625	3.690	1.672	881	600
Gmina Śliwice	5.580	1.267	611	3.536	1.572	777	549

Źródło: Bank Danych Lokalnych – www.stat.gov.pl

Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet 18-59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej. Wśród mieszkańców naszego powiatu przeważają osoby w wieku produkcyjnym (30.683 osób - 63,5% ogółu ludności powiatu). Najwięcej osób w wieku produkcyjnym zamieszkuje miasto Tuchola (8.786 osób - 28,6 ogółu ludności w wieku produkcyjnym), najmniej gminę Kęsowo (2.872 osoby - 9,4% ogółu ludności w wieku produkcyjnym).

Tabela 3. Migracje ludności na pobyt stały w 2013 roku.

Wyszczególnienie	Napływ ^a		Odływ ^b		Saldo migracji	
	Ogółem	w tym z zagranicy	Ogółem	w tym za granicę	Ogółem	w tym zagranicznych
Powiat tucholski	455	15	545	18	- 90	- 3
Miasto Tuchola	116	5	171	3	- 55	2
Gmina Tuchola	83	3	67	1	16	2
Gmina Cekcyn	81	5	82	6	- 1	- 1
Gmina Gostycyn	33	0	66	0	- 33	0
Gmina Kęsowo	43	1	61	5	- 18	-4
Gmina Lubiewo	60	1	49	0	11	1
Gmina Śliwice	39	0	49	3	- 10	- 3

Źródło: Bank Danych Lokalnych - www.stat.gov.pl

^a zameldowania   ^b wymeldowania

W 2013r. w powiecie tucholskim wystąpiło ujemne ogólne saldo migracji, odnotowano 545 wymeldowań z pobytu stałego (w tym 18 za granicę), natomiast 455 osób zameldowało się na pobyt stały (w tym 15 z zagranicy). Ogólne saldo migracji w 2013r. w powiecie tucholskim wyniosło minus 90 w ruchu wewnętrznym, a w ruchu zewnętrznym minus 3.

Z gmin wymeldowały się 374 osoby (w tym za granicę 15), a zameldowało się 339 osób (w tym 10 z zagranicy). Odływ w mieście był mniejszy niż w gminach. Z miasta wymeldowało się 171 osób (w tym za granicę 3), a zameldowało się 116 osób (w tym 5 z zagranicy). Dodatkowo ogólne saldo migracji odnotowano jedynie w gminie Tuchola (plus 16) i gminie Lubiewo (plus 11).

2. Rynek pracy

Według danych Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy (Biuletyn Statystyczny Województwa Kujawsko – Pomorskiego III kwartał 2014r.), w końcu września 2014r. w rejestrze REGON w województwie zarejestrowanych było ogółem 191.865 podmiotów gospodarczych (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie), w tym w powiecie tucholskim 3.393 (w 2013r. - 3.387).

Tabela 4. Podmioty gospodarcze^a z terenu powiatu tucholskiego zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych i gmin w latach 2013 – 2014 (stan w dniu 30 IX)

Wyszczególnienie	2013			2014		
	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
Powiat tucholski	3.387	187	3.200	3.393	171	3.222
Miasto Tuchola	1.383	107	1.276	1.367	92	1.275
Gmina Tuchola	308	7	301	308	7	301
Gmina Cekcyn	415	16	399	420	16	404
Gmina Gostycyn	371	14	357	375	14	361
Gmina Kęsowo	221	13	208	219	13	206
Gmina Lubiewo	339	14	325	356	14	342
Gmina Śliwice	350	16	334	348	15	333

Źródło: Bank Danych Lokalnych – www.stat.gov.pl

^a bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie

W powiecie tucholskim w końcu września 2014r. były 3.393 podmioty gospodarki narodowej, tj. o 0,2% więcej niż przed rokiem. Podmiotów w sektorze publicznym było 171, a w sektorze prywatnym 3.222. W porównaniu z wrześniem 2013r. w sektorze publicznym odnotowano spadek o 16 jednostek, a w sektorze prywatnym wzrost o 22 jednostki (największy w gminie Lubiewo tj. o 17 jednostek).

Tabela 5. Podmioty gospodarcze^a z terenu powiatu tucholskiego zarejestrowane i wyrejestrowane z rejestru REGON w okresie I – XII 2013r. wg sektorów własnościowych

Sektor własnościowy	Podmioty gospodarcze w 2013 roku	
	Zarejestrowane	Wyrejestrowane
Sektor publiczny	4	4
Sektor prywatny	335	280
Ogółem	339	284

Źródło: Bank Danych Lokalnych – www.stat.gov.pl

^a bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie

W 2013r. w rejestrze REGON zarejestrowano 339 nowych podmiotów gospodarki narodowej z terenu powiatu tucholskiego (4 z sektora publicznego i 335 z sektora prywatnego). W tym samym okresie wyrejestrowano 284 podmioty (4 z sektora publicznego i 280 z sektora prywatnego).

Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej^a zarejestrowane w rejestrze REGON w powiecie tucholskim w dniu 30.IX

Podmioty		Lata	
		2013	2014
w tym między innymi	Spółki handlowe (ogółem):	130	130
	- w tym z udziałem kapitału zagranicznego	30	30
	Spółki cywilne	135	135
	Spółdzielnie	28	28
	Osoby fizyczne	2.586	2.582

Źródło: Bank Danych Lokalnych – www.stat.gov.pl

^a bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie

Analizując podmioty gospodarcze pod względem formy prawnej, w porównaniu z wrześniem 2013r. zaobserwowano spadek tylko wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, tj. o 4 jednostki, pozostałe formy były na tym samym poziomie.

Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej^a zarejestrowane w rejestrze REGON w powiecie tucholskim wg formy prawnej - stan w dniu 30.09.2014r.

Wyszczególnienie	Spółki handlowe	W tym z udziałem kapitału zagranicznego	Spółki cywilne	Spółdzielnie	Osoby fizyczne
Miasto Tuchola	71	19	71	15	983
Gmina Tuchola	7	0	10	0	244
Gmina Cekcyn	13	3	8	1	346
Gmina Gostycyn	16	4	9	3	302
Gmina Kęsowo	4	1	9	4	157
Gmina Lubiewo	9	3	16	4	271
Gmina Śliwice	10	0	12	1	279

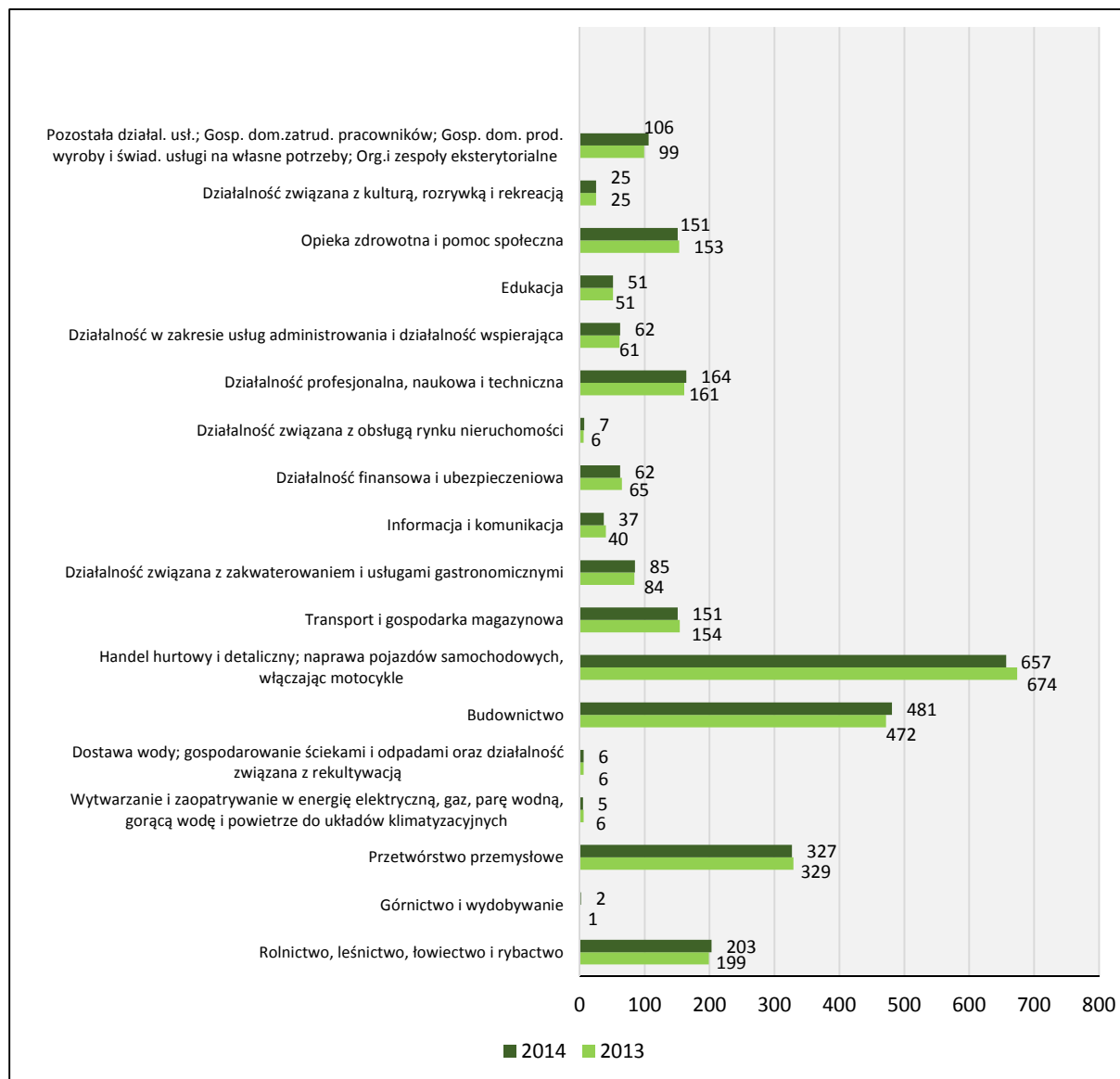
Źródło: Bank Danych Lokalnych – www.stat.gov.pl

^a bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie

Według stanu na dzień 30 września 2014r. w powiecie tucholskim w rejestrze REGON przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - 2.582 podmioty, spółki cywilne – 135 podmiotów i spółki handlowe – 130 podmiotów. Najwięcej podmiotów gospodarczych skupionych było w mieście Tuchola (983 osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą; po 71 spółek cywilnych i spółek handlowych; 15 spółdzielni), najmniej w gminie Kęsowo (157 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą; 9 spółek cywilnych; po 4 spółki handlowe

i spółdzielnie).

Wykres 1. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą według sekcji PKD w latach 2013 i 2014 – stan w dniu 30 IX

Źródło: Bank Danych Lokalnych – www.stat.gov.pl

Osoby fizyczne prowadziły działalność gospodarczą głównie w sekcjach:

- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 657;
- budownictwo – 481;
- przetwórstwo przemysłowe – 327.

W porównaniu z wrześniem 2013r. najbardziej wzrosła liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w budownictwie (o 9 podmiotów), natomiast największy spadek odnotowano w sekcji: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (o 17 podmiotów).

Tabela 8. Podmioty gospodarki narodowej^a w powiecie tucholskim wg klas wielkości w latach 2009-2014

Wielkość zatrudnienia	stan w dniu 31 XII					stan w dniu 30.09.2014r.
	2009	2010	2011	2012	2013	
ogółem	3.322	3.355	3.297	3.347	3.392	3.393
0 - 9	3.108	3.143	3.089	3.162	3.213	3.216
10 - 49	182	179	176	148	141	140
50 - 249	31	32	31	36	37	36
250 - 999	1	1	1	1	1	1
1000 i więcej	0	0	0	0	0	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych – www.stat.gov.pl

^a bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie

Analizując podmioty gospodarki narodowej pod względem klas wielkości w 2013r., w porównaniu z 2009r., zaobserwowano wzrost ilości firm zatrudniających do 9 pracowników (o 105 podmiotów) i od 50 do 249 pracowników (o 6 podmiotów), a spadek firm zatrudniających od 10 do 49 pracowników (o 41 podmiotów).

Na koniec września 2014r. w powiecie tucholskim, zdecydowaną większość podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON, stanowiły mikroprzedsiębiorstwa, czyli firmy zatrudniające poniżej 10 pracowników (3216 podmiotów – tj. 94,8% ogółu).

Tabela 9. Pracujący^a w powiecie tucholskim w latach 2005 - 2013

Wg stanu na	Ogółem	w tym pracujący				
		w rolnictwie ^b , leśnictwie, łowiectwie i rybactwie	w przemyśle i budownictwie	w handlu; naprawie pojazdów samochodowych; transporte i gosp. magazynowej; zakwaterowaniu i gastronomi; informacji i komunikacji	w działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsłudze rynku nieruchomości	pozostałe usługi ^c
31.12.2005r.	10.141	4198	2598	862	228	2255
31.12.2006r.	10.622	4198	2861	957	228	2378
31.12.2007r.	11.157	4407	3202	988	238	2322
31.12.2008r.	11.326	4385	3172	1036	273	2460
31.12.2009r.	11.370	4196	3213	1225	257	2479
31.12.2010r.	11.629	4631	3090	1244	225	2439
31.12.2011r.	11.834	4615	3244	1290	232	2453
31.12.2012r.	11.809	4605	3183	1271	233	2517
31.12.2013r.	11.746	4611	3194	1135	246	2560

Źródło: Bank Danych Lokalnych – www.stat.gov.pl

^a bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, duchownych i pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

^b łącznie z rolnictwem indywidualnym

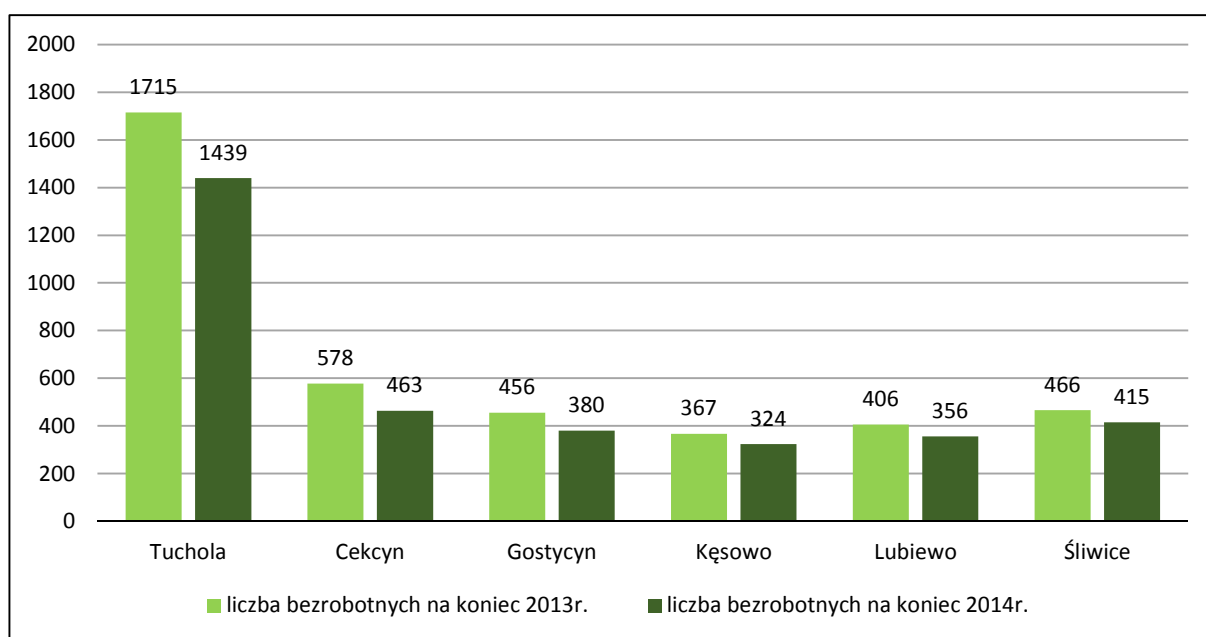
^c działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; administrowanie i działalność wspierająca; administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; edukacja; opieka zdrowotna i pomoc społeczna; działalność związana z kulturą rozrywką i rekreacją oraz pozostała działalność usługowa.

W 2013r., w porównaniu z 2005r., odnotowano największy spadek wśród pracujących w zakładach zatrudniających powyżej 9 pracowników w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie tj. o 2,2 punktu procentowego, a największy wzrost wśród pracujących w przemyśle i budownictwie tj. o 1,6 punktu procentowego.

3. Poziom i stopa bezrobocia

W końcu grudnia 2014r. zarejestrowanych było 3.377 bezrobotnych tj. o 15,3% mniej niż w grudniu 2013r. (o 611 osób). Spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich gminach tj. w gminie Cekcyn o 19,9%, gminie Gostycyn o 16,7%, w Tucholi o 16,1%, w gminie Lubiewo o 12,3%, gminie Kęsowo o 11,7% i gminie Śliwice o 10,9%.

Wykres 2. Liczba bezrobotnych według gmin w końcu 2013 i 2014 r.

Źródło.: Opracowanie własne na podstawie formularza nr 1 do sprawozdania MPiPS-01

W styczniu 2014 r. liczba osób bezrobotnych – w stosunku do grudnia 2013- wzrosła o 246 osób (8,8%). Od lutego 2014r. do października obserwowaliśmy systematyczny spadek liczby bezrobotnych. Wzrost liczby bezrobotnych nastąpił od listopada 2014r. do końca roku 2014r., liczba bezrobotnych zwiększyła się o 177 osób w stosunku do miesiąca października.

Tabela 10. Liczba bezrobotnych według podziału na gminy i poszczególne miesiące w 2014 r.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych						
	Ogółem	Tuchola	Cekcyn	Gostycyn	Kęsowo	Lubiewo	Śliwice
Grudzień 2013	3.988	1.715	578	456	367	406	466
Styczeń 2014	4.234	1.830	609	472	386	429	508
Luty 2014	4.105	1.740	585	471	376	436	497
Marzec 2014	3.923	1.651	557	448	369	406	492
Kwiecień 2014	3.693	1.555	520	435	339	378	466
Maj 2014	3.466	1.462	484	401	317	365	437
Czerwiec 2014	3.353	1.437	458	390	302	344	422
Lipiec 2014	3.294	1.431	459	365	294	327	418
Sierpień 2014	3.277	1.425	462	342	293	332	423
Wrzesień 2014	3.242	1.381	466	340	303	344	408
Październik 2014	3.200	1.346	443	336	297	346	432

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych						
	Ogółem	Tuchola	Cekcyn	Gostycyn	Kęsowo	Lubiewo	Śliwice
Listopad 2014	3.319	1.402	466	358	309	355	429
Grudzień 2014	3.377	1.439	463	380	324	356	415
Wzrost/spadek XII 2013 do XII 2014	-611	-276	-115	-76	-43	-50	-51

Źródło: Opracowanie własne na podstawie formularza nr 1 do sprawozdania MPiPS-01

Stopa bezrobocia w powiecie tucholskim liczona w stosunku do liczby ludności aktywnej zawodowo wyniosła w grudniu 2014r. 19,2% (w województwie kujawsko-pomorskim – 15,7%, w kraju – 11,5%). Stopa bezrobocia w powiecie tucholskim w stosunku do grudnia 2013r. zmniejszyła się o 2,7 pkt procentowego, w województwie kujawsko-pomorskim zmniejszyła się o 2,5 pkt, a w kraju zmniejszyła się o 1,9 pkt procentowego.

3.1 Zmiany w poziomie bezrobocia.

W 2014r. zarejestrowało się 4.363 bezrobotnych (wobec 4.730 w 2013r). Spośród ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych:

- 3.517 osób (80,6%) - to osoby poprzednio pracujące (w 2013r. było to odpowiednio 3.767 i 79,6%),
- 3.701 osób (84,8%) – to osoby rejestrujące się po raz kolejny (w 2013r. było to odpowiednio 3.914 i 82,7%).

W 2014r. z ewidencji bezrobotnych wyłączono 4.974 osób (w 2013r. – 4.549).

Przyczyny wyłączeń to:

- podjęcia pracy - dotyczyły 2.659 osób i stanowiły 53,4% ogółu wyłączeń (w 2013r. było to odpowiednio 2.411 osób i 53,0%).

Zatrudnienie bez udziału środków FP podjęło 2.341 osób (o 299 osób więcej niż w 2013r). Natomiast zatrudnienie subsydiowane finansowane środkami Funduszu Pracy stanowiło 11,9% wszystkich podjęć pracy, pracę podjęło 318 osób (o 51 osób mniej niż w 2013r.), w tym: prace interwencyjne 38 osób (w 2013r. 31 osób), a roboty publiczne 61 osób (w roku ubiegłym 94).

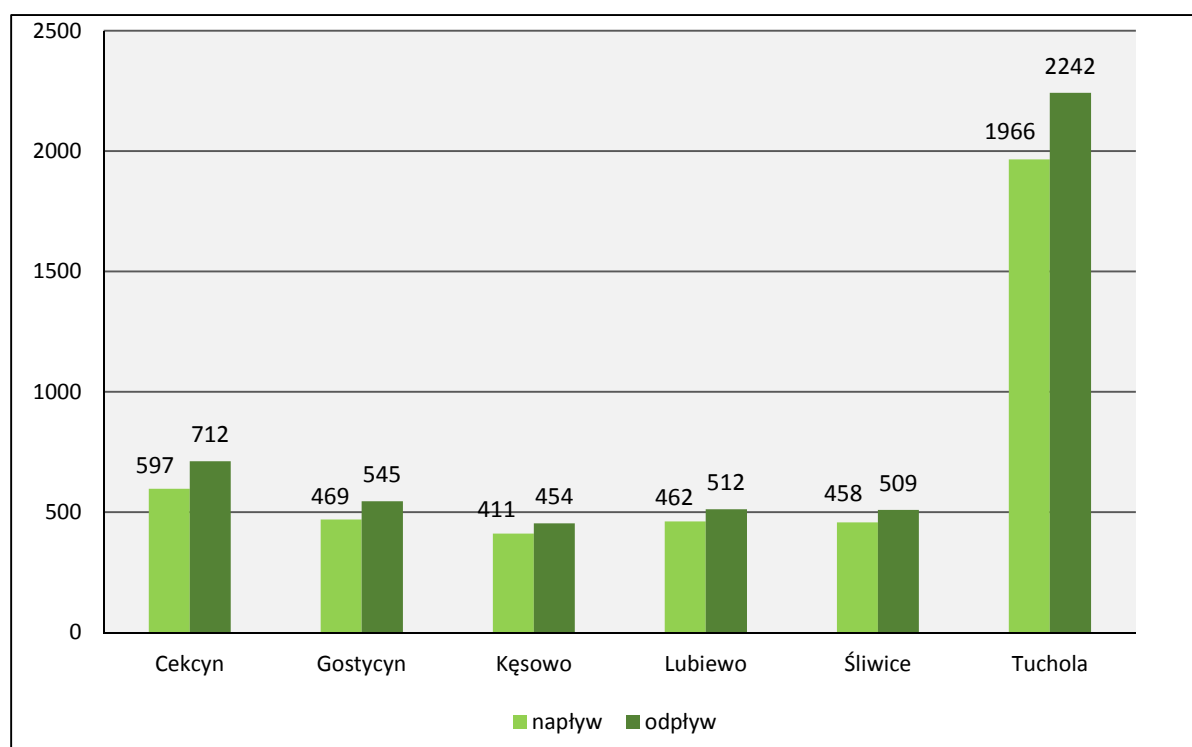
W 2014r. 52 bezrobotnych zostało wyłączonych z ewidencji z powodu otrzymania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej (w 2013r. – 44), a 145 osób podjęło pracę w ramach refundacji pracodawcom kosztów wyposażenia stanowiska pracy (w 2013r. – 149 osób). Z innej formy zatrudnienia subsydiowanego skorzystały 22 osoby (w 2013 - 51 osób). Do innej formy zatrudnienia subsydiowanego zalicza się pracę na miejscach pracy finansowanych ze środków PFRON (3 osoby), podjęcia działalności gospodarczej ze środków PFRON (2 osoby), zatrudnienie w ramach bonu na zasiedlenie (8 osób), bonu zatrudnieniowego (6 osób) oraz dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego w wieku 50+ (3 osoby).

- niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy - wyłączono 1.067 osób co stanowiło 21,4% (w 2013r. odpowiednio 1.079 osób i 23,7%) wszystkich wyłączeń;
- rozpoczęcie szkolenia, stażu i prac społecznie użytecznych dotyczyło 753 osób

- (w 2013r. - 647) i stanowiło 15,1 % (w 2013r. – 14,2%) wszystkich wyłączeń;
- odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy – 34 osoby tj. 0,7% (w 2013 - 22 osoby tj. 0,5 %) ogółu wyłączeń;
  - innych (dobrowolna rezygnacja, podjęcie nauki, nabycie prawa do emerytury lub renty, prawa do świadczenia przedemerytalnego, zmiana miejsca zamieszkania, osiągnięcia wieku emerytalnego) objęło 460 osób tj. 9,2% (w 2013r. – 390 osób tj. 8,6%) ogółu wyłączeń.

W roku 2014 żaden zakład pracy nie zgłosił do tut. Urzędu Pracy zamiaru zwolnień grupowych pracowników.

Wykres 3. Napływ i odpływ bezrobotnych według gmin w powiecie tucholskim w 2014r.

Źródło :Obliczenia własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

Odpływ czyli wyrejestrowanie z ewidencji bezrobotnych był wyższy niż napływ czyli nowe rejestracje bezrobotnych w Tucholi o 276 osób i we wszystkich gminach tj.: w gminie Cekcyn o 115 osób; Gostycyn o 76 osób; Śliwice o 51 osób, Lubiewo o 50 osób, Kęsowo o 43 osoby.

4. Struktura zarejestrowanych bezrobotnych

4.1 Bezrobotne kobiety

W końcu grudnia 2014r. zarejestrowanych było 1.905 kobiet, które stanowiły 56,4% ogółu bezrobotnych (w końcu 2013r. 54,5% ogółu). W odniesieniu do końca grudnia 2013r. liczba kobiet zmniejszyła się o 270 osób. Udział kobiet wśród bezrobotnych w poszczególnych gminach wynosi od 53,4% w gminie Kęsowo do 60,9 % w gminie Cekcyn.

Sytuacja kobiet na rynku pracy nadal jest trudniejsza niż mężczyzn. Według stanu z dnia 31.12.2014 r. ogólna liczba bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy wynosi 1.357 osób – z czego kobiety stanowią 64,2% . Prawo do zasiłku posiadało jedynie 14,9% ogólnej liczby bezrobotnych kobiet.

W 2014r. pracę podjęło 1.276 kobiet, co stanowiło 48,0% (w 2013r. – 1.120 osób i 46,4%) wszystkich bezrobotnych podejmujących pracę.

Szkolenia zawodowe rozpoczęły 3 kobiety – 10,3% wszystkich podejmujących szkolenia (w roku ubiegłym odpowiednio 33 i 27,7%), staże 356 kobiet – 61,9% wszystkich podejmujących staże (w roku ubiegłym odpowiednio 248 i 66,3%), prace społecznie użyteczne 108 kobiet – 72,5% wszystkich podejmujących (w roku ubiegłym odpowiednio 114 i 74,0%).

4.2 Osoby do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

W końcu grudnia 2014 roku w tut. urzędzie pracy zarejestrowanych było 181 bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (w 2013 r. 283 osoby), w tym 101 kobiet. Osoby z tej grupy stanowiły 5,3 % ogółu bezrobotnych. W porównaniu do roku ubiegłego liczba bezrobotnych z tej kategorii zmniejszyła się o 102 osoby, a więc o 36%.

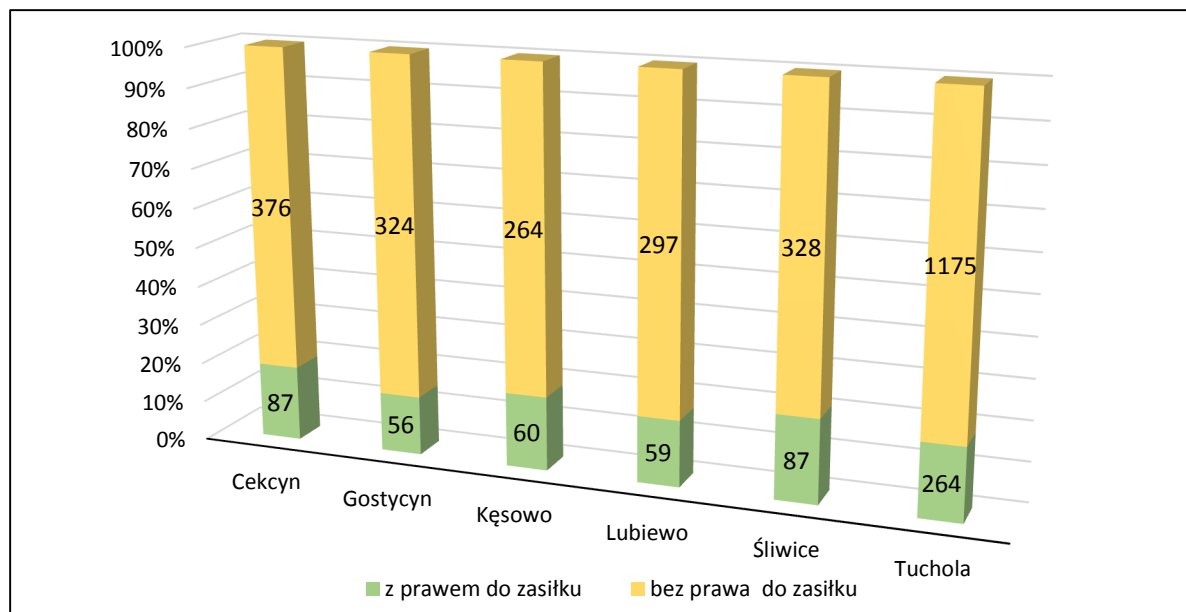
Większość bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowią kobiety (55,8%). Najliczniejszą grupę pod względem poziomu wykształcenia stanowią osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 37,6% (68 osób) następnie wyższym – 23,2% (42 osoby), zasadniczym zawodowym – 19,3% (35 osób), średnim ogólnokształcącym – 18,8% (34 osoby), najmniejszą z wykształceniem gimnazjalnym i niższym– 1,1% (2 osoby).

W 2014 roku 237 osób podjęło pracę (w 2013 roku 239 osób).

4.3 Bezrobotni z prawem do zasiłku

Prawo do pobierania zasiłku w końcu grudnia 2014r. posiadało 613 osób, co stanowiło 18,1% ogółu bezrobotnych (w końcu 2013r. - 719 osób, tj. 18,0% ogółu). Udział osób uprawnionych do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych w danej gminie wahał się od 14,7% w gminie Gostycyn do 21,0% w gminie Śliwice. Zasiłek pobierało 14,9 % bezrobotnych kobiet i 22,3% bezrobotnych mężczyzn.

Wykres 4. Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku i bez prawa do zasiłku według gmin – stan w dniu 31.12.2014r.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

4.4 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na runku pracy

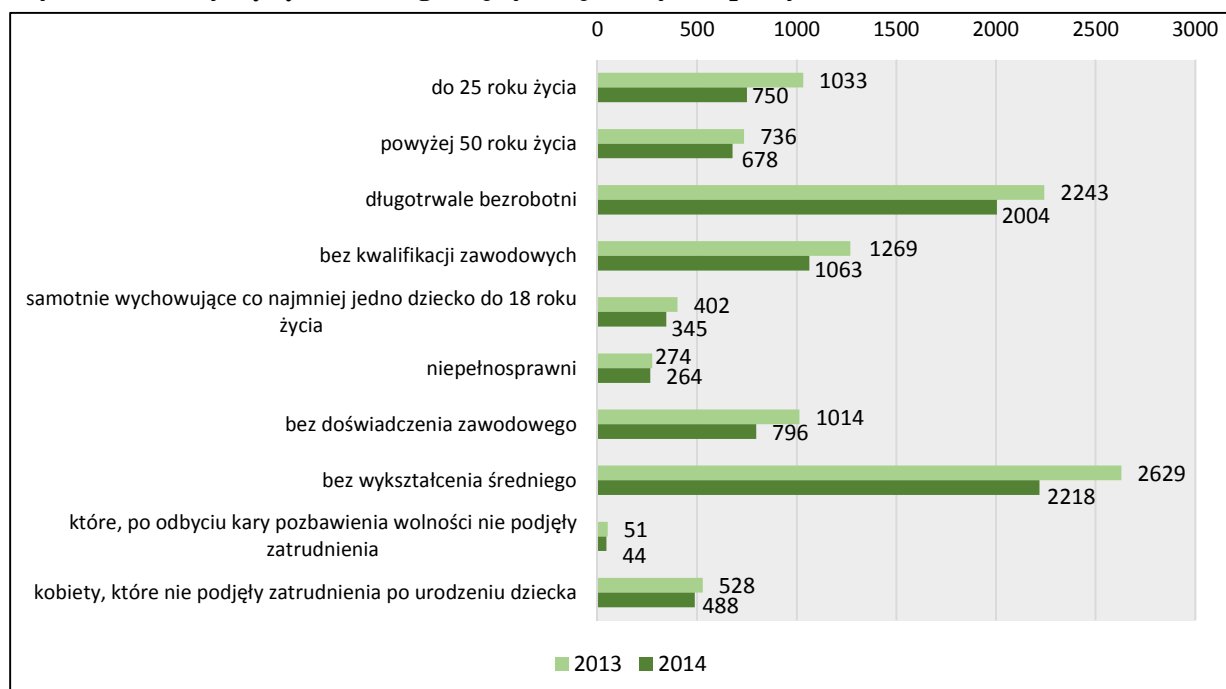
Nowelizacja ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zmieniła katalog bezrobotnych pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy (art. 49 ww. ustawy).

Zgodnie z nim osobami w szczególnej sytuacji na rynku pracy są:

- 1) bezrobotni do 30 roku życia,
- 2) bezrobotni długotrwale,
- 3) bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- 4) bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej,
- 5) bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- 6) bezrobotni niepełnosprawni.

W informacji opisano grupy bezrobotnych pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy według wzorów sprawozdań statystycznych obowiązujących do końca 2014r., ujmujący bezrobotnych według art. 49 sprzed nowelizacji ustawy.

Wykres 5. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy – stan w dniu 31.12.2014r.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

4.4.1 Bezrobotni do 25 roku życia

W końcu grudnia 2014r. zarejestrowanych było 750 bezrobotnych do 25 roku życia, stanowili oni 22,2% ogółu bezrobotnych (w 2013r. odpowiednio 1.033 osoby i 25,9%). Większość bezrobotnych do 25 roku życia to kobiety – 60,4%. Prawo do zasiłku dla osób bezrobotnych posiadało 9,6% z ogółu bezrobotnych uprawnionych. Najliczniejszą grupę pod względem poziomu wykształcenia stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 33,6%. Osoby zarejestrowane w okresie 1-6 miesięcy stanowiły 48,9% populacji bezrobotnych do 25 roku życia.

Wśród bezrobotnych do 25 roku życia w 2014r. pracę podjęły 893 osoby, co stanowiło 33,6% wszystkich podjęć pracy (w 2013r. odpowiednio 765 osób i 31,7%). Zatrudnienie subsydiowane finansowane środkami Funduszu Pracy stanowiło 11,7% podjęć pracy w tej grupie.

Staże zawodowe podjęły 352 osoby tj. 61,2% wszystkich podjęć staży (w 2013r. odpowiednio 214 osób i 57,2%), prace społecznie użyteczne – 15 osób tj. 10,1% (w 2013r. odpowiednio 21 i 13,6%).

4.4.2 Bezrobotni powyżej 50 roku życia

Według stanu z dnia 31 grudnia 2014r. zarejestrowanych pozostawało 678 osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, którzy stanowili 20,1% ogółu bezrobotnych (w 2013r. było to odpowiednio 736 osób i 18,4%). Wśród tej grupy osób przeważają mężczyźni, stanowiąc 60,3% tej populacji (przed rokiem większość bezrobotnych powyżej 50 roku życia również stanowili mężczyźni – 60,2%).

Wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia pracę podjęło 286 osób, co stanowiło 10,7% wszystkich podjęć pracy (w 2013r. było to odpowiednio: 266 osób i 11,0%). Zatrudnienie subsydiowane stanowiło 19,9% podjęć pracy w tej grupie.

Szkolenie podjęła 1 osoba, co stanowiło 3,4% wszystkich podjęć szkoleń (w 2013r. było to odpowiednio 4 osoby i 3,4%), prace społecznie użyteczne 39 osób, co stanowiło 26,2% wszystkich podejmujących prace społecznie użyteczne (w 2013r. było to odpowiednio 32 osoby i 20,8%).

4.4.3 Długotrwale bezrobotni

Według stanu z dnia 31 grudnia 2014r. zarejestrowanych było 2.004 długotrwale bezrobotnych, którzy stanowili 59,3% ogółu bezrobotnych (w 2013r. były to odpowiednio: 2.243 osoby i 56,2%).

Większość długotrwale bezrobotnych to kobiety – 62,5%, osoby do 34 roku życia (48%) o bardzo krótkim stażu pracy (39,9 % nie pracowało dłużej niż 5 lat) lub bez stażu pracy (17,6%), legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym – 37,5% oraz wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 32,4%. Pracę w 2014r. podjęły 1.193 osoby długotrwale bezrobotne, co stanowiło 44,9% wszystkich podjęć pracy (w 2013r. było to odpowiednio 917 osób i 38,0%).

Zatrudnienie subsydiowane stanowiło 12,3% podjęć pracy w tej grupie.

Szkolenia rozpoczęło 10 osób, tj. 34,5% wszystkich podjęć szkoleń (w 2013r. było to odpowiednio 39 osób i 32,8%), staże – 240 osób, tj. 41,7% wszystkich podjęć staży (w 2013r. odpowiednio 181 osób i 48,4%), prace społecznie użyteczne – 126 osób tj. 84,6% wszystkich podejmujących prace społecznie użyteczne (w 2013r. było to odpowiednio 126 osób i 81,8%).

4.4.4 Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych

Bezrobotni bez kwalifikacji to osoby nie posiadające kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonego dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu.

Według stanu z dnia 31 grudnia 2014r. zarejestrowanych pozostawało 1.063 bezrobotnych bez kwalifikacji, którzy stanowili 31,5% ogółu bezrobotnych (w 2013r. było to odpowiednio: 1.269 osób i 31,8%).

Większość bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych to osoby młode (55,4% nie ukończyło 34 roku życia), o bardzo krótkim stażu pracy (40,0% nie pracowało dłużej niż 5 lat) lub bez stażu – 30,0%. Pracę w 2014r. podjęło 706 osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, co stanowiło 26,5% wszystkich podjęć pracy (w 2013r. były to odpowiednio 542 osoby i 22,5%), staże rozpoczęło 219 osób tj. 38,1% wszystkich podjęć staży (w 2013r. były to odpowiednio 126 osób i 33,7%), prace społecznie użyteczne 58 osób tj. 38,9% wszystkich podejmujących prace społecznie użyteczne (w 2013r. było to odpowiednio 57 osób i 37,0%) .

4.4.5 Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia.

Według stanu z dnia 31 grudnia 2014r. zarejestrowanych pozostawało 345 bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, którzy stanowili 10,2% ogółu bezrobotnych (w roku ubiegłym 402 osoby – 10,1%). Większość bezrobotnych samotnie wychowujących jedno dziecko do 18 roku życia to kobiety – 82,3%, a prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 38 osób z tej kategorii,

tj. 11,0% populacji.

Bezrobotni samotnie wychowujący dziecko do 18 roku życia to najczęściej osoby młode (66,1% nie ukończyło 34 roku życia), z krótkim stażem pracy - do 5 lat – 48,7%, legitymujące się wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 35,9% oraz zasadniczym zawodowym – 35,4% i pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy – 31,6%.

Pracę w 2014r. z tej grupy podjęło 168 osób, co stanowiło 6,3% wszystkich podjęć pracy (w 2013r. 142 osoby i 5,9%).

4.4.6 Bezrobotni niepełnosprawni

Według stanu z dnia 31 grudnia 2014r. zarejestrowanych pozostawało 264 bezrobotnych niepełnosprawnych, którzy stanowili 7,8% ogółu bezrobotnych (w 2013r. odpowiednio: 274 osób i 6,9%).

Pracę w 2014r. podjęło 195 osób niepełnosprawnych, co stanowiło 7,3% wszystkich podjęć pracy (w 2013r. było to odpowiednio 206 osób i 8,5%), staże 27 osób, tj. 4,7% wszystkich podjęć staży (w roku poprzednim 24 osoby tj. 6,4%).

Poza niepełnosprawnymi bezrobotnymi w rejestrze znajdują się również 23 osoby niepełnosprawne poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu (nie mają oni statusu osoby bezrobotnej).

W końcu 2014 roku niepełnosprawni bezrobotni mężczyźni stanowili 55,3% ogółu zarejestrowanych osób niepełnosprawnych (kobiety zaś – 44,7%), wśród osób niepełnosprawnych poszukujących pracy również dominują mężczyźni. Najczęściej to osoby w wieku od 45 do 54 lat, z lekkim stopniem niepełnosprawności (62,1%) - w przypadku osób bezrobotnych, a umiarkowanym (82,6%) w przypadku osób poszukujących pracy.

Ze środków PFRON w 2014 roku:

- a) dla 3 osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu zorganizowano staże w zawodach :
  - robotnik gospodarczy (kod zawodu: 515303) – 2 osoby,
  - opiekunka dziecięca (kod zawodu: 325905) – 1 osoba.
- b) udzielono jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej w zakresie:
  - badań diagnostycznych układu nerwowego – pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej (PKD 86.90.E) – 1 osoba niepełnosprawna,
  - sprzedaży detalicznej prowadzonej przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet (PKD 47.91.Z) – 1 osoba poszukująca pracy.Na ten cel wydatkowano 92.588,00 zł
- c) udzielano zwrotu na wnioski pracodawcy kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych w zawodach:
  - operator maszyny pakującej (kod zawodu: 818303) – 2 osoby,
  - ustawiacz maszyn CNC – serwisant (kod zawodu: 722315) – 1 osoba.Na ten cel wydatkowano 90.000,00 zł

Tabela 11. Cechy społeczno – demograficzne osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy – stan w dniu 31.12.2014r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		Poszukujący pracy	
	Ogółem	% w ogółem	Ogółem	% w ogółem
Ogółem	264	100	23	100
Kobiety	118	44,7	9	39,1
Stopień niepełnosprawności				
Znaczny	3	1,1	1	4,4
Umiarkowany	97	36,8	19	82,6
Lekki	164	62,1	3	13,0
Wykształcenie				
Wyższe	10	3,8	2	8,7
Policealne i średnie zawodowe	50	19,0	6	26,1
Średnie ogólnokształcące	12	4,5	1	4,3
Zasadnicze zawodowe	112	42,4	7	30,5
Gimnazjalne	12	4,5	1	4,3
Podstawowe i podstawowe nieukończone	68	25,8	6	26,1
Wiek				
18-24	26	9,9	1	4,4
25-34	56	21,2	3	13,0
35-44	36	13,6	5	21,8
45-54	66	25,0	7	30,4
55-64	52	19,7	2	8,7
60 i więcej lat	28	10,6	5	21,7
Staż pracy				
Do 1 roku	26	9,9	2	8,7
1-5 lat	43	16,3	4	17,4
5-10 lat	34	12,9	3	13,1
10-20 lat	59	22,3	7	30,4
20 -30	45	17,0	2	8,7
30 lat i więcej	25	9,5	1	4,3
Bez stażu	32	12,1	4	17,4
Czas pozostawania bez pracy				
Do 3 miesięcy	74	28,0	1	4,3
3-6 miesięcy	38	14,4	4	17,4
6-12 miesięcy	55	20,8	2	8,7
Powyżej 12 miesięcy	97	36,8	16	69,6
Rodzaj niepełnosprawności				
Upośledzenie umysłowe	8	3,0	1	4,3

Wyszczególnienie	Bezrobotni		Poszukujący pracy	
	Ogółem	% w ogółem	Ogółem	% w ogółem
Choroby psychiczne	19	7,2	3	13,1
Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	15	5,7	2	8,7
Choroby narządu wzroku	28	10,6	2	8,7
Upośledzenia narządu ruchu	67	25,4	6	26,1
Epilepsja	11	4,2	4	17,4
Choroby układu oddechowego i układu krążenia	21	8,0	0	0
Choroby układu pokarmowego	5	1,9	0	0
Choroby układu moczowo-płciowego	6	2,3	0	0
Choroby neurologiczne	54	20,4	2	8,7
Inne	27	10,2	1	4,3
Nieustalone	3	1,1	2	8,7

Zródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu.

4.4.7 Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego

W 2014 roku w ewidencji osób bezrobotnych było 796 osób bez doświadczenia zawodowego, analogicznie w roku 2013 – 1.014. Pojęcie bezrobotnego bez doświadczenia zawodowego oznacza bezrobotnego, który nie wykonywał zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub nie prowadził działalności gospodarczej przez okres co najmniej 6 miesięcy.

Wśród tej kategorii bezrobotnych najwięcej osób posiadało wykształcenie gimnazjalne i niższe – 36,2% oraz policealne i średnie zawodowe – 24,4%.

Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego to przede wszystkim osoby młode w wieku 18-24 lata – 52,5%. Kobiety stanowiły 69,5% bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego. Pracę podjęło 607 osób, co stanowiło 22,8% wszystkich osób podejmujących pracę.

4.4.8 Bezrobotni bez wykształcenia średniego.

W końcu 2014 roku zarejestrowanych było 2.218 osób bez wykształcenia średniego, stanowiły one 65,7 % (w 2013 - 2.629 osób i 66,0 %) ogółu bezrobotnych. Spośród tej kategorii 51,2% to mężczyźni. Osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym stanowiły 56,2% - 1.247 osób - tej populacji, natomiast osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym 43,8% - 971 osób. Najwięcej bezrobotnych z tej grupy stanowiły osoby młode (wiek 18-34 lat) – 937 osób i 42,2%, z krótkim stażem pracy (do 5 lat): 777 osób i 35,0% oraz pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy: 521 osób i 23,5% i w okresie 12-24 miesięcy: 450 osób i 20,3%. Pracę podjęło 1.366 osób, co stanowiło 51,4% wszystkich osób podejmujących pracę.

4.4.9 Bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia.

Według stanu na 31.12.2014r. zarejestrowanych było 44 bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia (w 2013 – 51 osób). Wszystkie osoby z tej grupy to mężczyźni, głównie w wieku 45-54 (16 osób) oraz 35-44 lat (11 osób) z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 24 osoby i 54,5% oraz zasadniczym zawodowym 13 osób – 34,1%, ze stażem pracy do lat 10 - 27 osób i 61,4%. Tylko 1 osoba z tej populacji posiadała prawo do zasiłku dla bezrobotnych.

Pracę w 2014r. podjęło 8 bezrobotnych z tej kategorii (w 2013r. 10 osób).

4.4.10 Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka

Według stanu z dnia 31.12.2014 roku zarejestrowanych było 488 kobiet (w 2013 - 528), które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka. Stanowiły one 14,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych oraz 25,6% ogółu zarejestrowanych kobiet.

4.5 Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy

W 2014r. zarejestrowano 4.363 bezrobotnych, w tym 3.517 osób poprzednio pracujących (w roku ubiegłym było to odpowiednio 4.730 i 3.767). Biorąc pod uwagę rodzaj działalności ostatniego pracodawcy według Polskiej Klasyfikacji Działalności należy stwierdzić, że najczęściej rejestrowani bezrobotni pracowali w:

- przetwórstwie przemysłowym – 975 osób tj. 27,7% zarejestrowanych poprzednio pracujących,
- handlu hurtowym i detalicznym, naprawach pojazdów samochodowych , włączając motocykle – 626 osób, tj. 17,8% zarejestrowanych poprzednio pracujących,
- budownictwie – 423 osoby tj. 12,0% poprzednio pracujących,
- pozostałej działalności usługowej – 326 osób tj. 9,3 % poprzednio pracujących,
- administracji publicznej i obronie narodowej , obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych – 201 osób tj. 5,7% poprzednio pracujących,
- rolnictwie, łowiectwie , leśnictwie i rybactwie– 188 osób tj. 5,3% poprzednio pracujących,
- działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 117 osób tj. 3,3 %,
- transporcie i gospodarce magazynowej– 87 osób tj. 2,5 %.

4.6 Bezrobotni według zawodów i specjalności

W końcu 2014r. zarejestrowanych było 2.984 bezrobotnych posiadających zawód. Stanowili oni 88,4% ogółu bezrobotnych. Natomiast osoby, które nie legitymowały się żadnym zawodem stanowiły 11,6% ogółu bezrobotnych - zarejestrowane były 393 takie osoby.

Grupa osób bezrobotnych bez zawodu obejmuje osoby niespełniające jednocześnie dwóch warunków: nieposiadające świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego oraz nieposiadające udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 6 miesięcy w tym samym zawodzie. W grupie „bez zawodu” ujęte są również osoby, które ukończyły licea ogólnokształcące oraz zasadnicze lub średnie szkoły zawodowe, a nie przedstawiły dyplomu potwierdzającego uzyskane kwalifikacje zawodowe.

Tabela 12. Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych – stan w dniu 31.12.2014r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Osoby	% w ogółem bezrobotnych posiadających zawód
522301	Sprzedawca	427	14,3
512001	Kucharz	135	4,5
512002	Kucharz małej gastronomii		
722204	Ślusarz	132	4,4
515303	Robotnik gospodarczy	102	3,4
752205	Stolarz	92	3,1
752105	Sortowacz materiałów drzewnych	71	2,4
931301	Robotnik budowlany	65	2,2
331403	Technik ekonomista	65	2,2
753105	Krawiec	64	2,1
711202	Murarz	61	2,0
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	51	1,7
411004	Technik prac biurowych	49	1,6
513101	Kelner	42	1,4
432103	Magazynier	41	1,4
911207	Sprzątaczką biurową	41	1,4
514101	Fryzjer	39	1,3
753303	Szwaczka	35	1,2
621002	Robotnik leśny	33	1,1
751105	Rzeźnik - wędliniarz	30	1,0
751201	Cukiernik	30	1,0
751402	Przetwórcą owoców i warzyw	30	1,0
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	30	1,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01 Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności

Bezrobotni w 22 zawodach wymienionych w tabeli 12 stanowią 55,8% bezrobotnych posiadających zawód.

W 2014r. zarejestrowały się 4.363 osoby bezrobotne. Spośród zarejestrowanych bezrobotnych – 3.828 osób (87,7%) posiadało zawód, bez zawodu zarejestrowano 535 osób (12,3% ogółu rejestrujących się).

Tabela 13. Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych rejestrujących się w 2014r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Osoby	% w ogółem bezrobotnych posiadających zawod
522301	Sprzedawca	496	13,0
512001	Kucharz	152	4,0
512002	Kucharz małej gastronomii		
722204	Ślusarz	142	3,7
752205	Stolarz	120	3,1
515303	Robotnik gospodarczy	112	2,9
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	94	2,5
931301	Robotnik budowlany	79	2,1
752105	Sortowacz materiałów drzewnych	67	1,8
331403	Technik ekonomista	67	1,8
411004	Technik prac biurowych	66	1,7
711202	Murarz	65	1,7
753303	Szwaczka	53	1,4
751402	Przetwórcza owoców i warzyw	50	1,3
512002	Kelner	46	1,2
514101	Fryzjer	45	1,2
751201	Cukiernik	44	1,1
932101	Pakowacz	43	1,1
311504	Technik mechanik	36	0,9
235107	Pedagog	32	0,8
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	31	0,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01

Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności

W 2014 roku najwięcej bezrobotnych rejestrowało się w zawodach sprzedawcy-496 osób, kucharza i kucharza małej gastronomii – 152 osoby oraz ślusarza - 142 osoby. Także i w tych zawodach najwięcej było zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2014r.

4.7 Osoby bezrobotne według czasu pozostawiania bez pracy, wieku oraz poziomu wykształcenia.

W końcu 2014r. zarejestrowanych było 3.377 bezrobotnych w tym 1.905 kobiet. Najwięcej bezrobotnych pozostawało bez pracy powyżej 24 miesięcy - 735 osób (21,8% ogółu).

Biorąc pod uwagę wiek zarejestrowanych bezrobotnych były to przede wszystkim osoby od 25 do 34 roku życia - 1.017 osób (30,1% ogółu) oraz do 25 roku życia 750 osób – 22,2%. Najmniej było osób powyżej 60 roku życia – 87 osób (2,6 %) oraz osób w przedziale wiekowym 55-59 lat - 302 osoby (8,9%).

Najwięcej bezrobotnych posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe - 1.247 osób (36,9% ogółu zarejestrowanych) oraz gimnazjalne lub niższe – 971 osób (28,7%). Najmniej bezrobotnych zarejestrowanych było z wykształceniem wyższym - 219 osób – 6,5%.

Tabela 14. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy, wieku oraz poziomu wykształcenia w latach 2013-2014 (stan w końcu grudnia).

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych			Zmiana do 2013r.	
		2013	2014		w osobach	w %
			ogółem	kobiety		
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	378	315	151	-63	-16,7
	1 – 3	588	672	345	84	14,3
	3 - 6	713	497	260	-216	-30,3
	6 - 12	734	536	277	-198	-27,0
	12 - 24	834	622	368	-212	-25,4
	pow. 24	741	735	504	-6	-0,8
Wiek	18 – 24	1 033	750	453	-283	-27,4
	25 - 34	1 190	1 017	640	-173	-14,5
	35 - 44	716	646	393	-70	-9,8
	45 - 54	673	575	290	-98	-14,6
	55 - 59	305	302	122	-3	-1,0
	60 lat i więcej	71	87	7	16	22,5
Wykształcenie	wyższe	223	219	149	-4	-1,8
	policealne i średnie zawodowe	778	632	439	-146	-18,8
	średnie ogólnokształcące	358	308	234	-50	-14,0
	zasadnicze zawodowe	1 470	1 247	618	-223	-15,2
	gimnazjalne i poniżej	1 159	971	465	-188	-16,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika 1 do sprawozdania MPiPS-01 Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy.

W porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano wzrost wśród bezrobotnych pozostających bez pracy w okresie od 1 do 3 miesięcy o 84 osoby (14,3%) oraz bezrobotnych w przedziale wiekowym: 60 i więcej o 16 osób (22,5%).

Największy spadek odnotowano wśród bezrobotnych pozostających bez pracy w okresie od 3 do 6 miesięcy o 216 osób (30,3%), bezrobotnych do 25 roku życia o 283 osoby (27,4%) oraz bezrobotnych z wykształceniem zawodowym o 18,8%.

5. Usługi rynku pracy

5.1 Pośrednictwo pracy

Nowelizacja ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła funkcję doradcy klienta. Funkcja ta została powierzona w urzędzie pracy pośrednikom pracy, doradcom zawodowym, specjalście ds. rozwoju zawodowego, specjalście ds. programów. Doradca klienta stosownie do potrzeb danej osoby, udziela jej pomocy lub pomaga uzyskać pomoc od innych pracowników urzędu w zależności od potrzeb danej osoby. Każdy bezrobotny i poszukujący pracy zarejestrowany w urzędzie pracy od początku prowadzony jest przez tego samego doradcę klienta.

Opieką pracowników pełniących funkcję doradcy klienta objęci zostali również zgłaszający się do urzędu pracy przedsiębiorcy i pracodawcy.

Doradca klienta wyznaczony do stałej współpracy z pracodawcą informuje o możliwości pomocy ze strony urzędu pracy, ustala warunki współpracy, realizuje zadania związane z udzielaniem pomocy oraz prowadzi dokumentację współpracy.

W 2014 roku do PUP w Tucholi wpłynęło 1.481 zgłoszeń wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Liczba zgłoszonych miejsc pracy zarobkowej wyniosła 726, natomiast wolnych miejsc aktywizacji zawodowej (staże, prace społecznie użyteczne) 755.

W stosunku do roku ubiegłego liczba zgłoszonych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wzrosła o 20,3% tj. o 250 miejsc.

Tabela 15. Wolne miejsca pracy oraz miejsca aktywizacji zawodowej najczęściej zgłaszane w PUP Tuchola w 2014r. według zawodów.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej		
		ogółem	w tym:	
			Liczba subsydiowanych wolnych miejsc pracy* i miejsc aktywizacji zawodowej**	% w ogółem
515303	Robotnik gospodarczy	199	189	95,0
411004	Technik prac biurowych	100	93	93,0
752205	Stolarz	50	6	12,0
722204	Ślusarz	45	29	64,4
932101	Pakowacz	41	26	63,4
432103	Magazynier	40	28	70,0
432103	Przetwórcza owoców i warzyw	40	0	0
753303	Szwaczka	40	6	15,0
522301	Sprzedawca	39	10	25,6
512001	Kucharz	33	26	78,8
512002	Kucharz małej gastronomii			
332203	Przedstawiciel handlowy	29	0	0
611306	Ogrodnik terenów zieleni	28	28	100
722308	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	25	24	96,0
931301	Robotnik budowlany	24	11	45,8
961201	Sortowacz surowców wtórnych	24	24	100
512002	Kelner	23	18	78,3
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	21	14	66,7
751201	Cukiernik	19	15	78,9
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	18	0	0
711202	Murarz	18	5	27,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01 Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności.

* praca subsydiowana to zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy

** miejsca aktywizacji zawodowej to staże i prace społecznie użyteczne

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w 20 zawodach wymienionych w tabeli 15 stanowią 57,8% ogółu zgłoszeń. Najczęściej zgłaszano wolne miejsca w zawodach robotnika gospodarczego i technika prac biurowych, jednak głównie były to miejsca pracy subsydiowanej i miejsca aktywizacji zawodowej.

Zgłoszone w 2014r. miejsca pracy oraz aktywizacji zawodowej najczęściej pochodziły od pracodawców funkcjonujących w sektorze:

- *przetwórstwa przemysłowego* -

- **468 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej,**
- *administracji publicznej i obrony narodowej; obowiązkowych ubezpieczeń społecznych* - **265 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej,**
- *handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle* - **171 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej,**
- *budownictwa* - **95 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej,**
- *działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi* - **59 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej,**
- *działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej* - **55 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej,**
- *działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej* - **54 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej,**
- *edukacji* - **50 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.**

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej to suma zgłoszonych przez pracodawców wolnych miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz miejsc aktywizacji zawodowej (stażu, prac społecznie użytecznych).

Miejsca pracy oraz aktywizacji zawodowej z w/w sektorów stanowiły 82,9% miejsc zgłoszonych w 2014r.

Dla zrealizowania zgłoszonych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wezwano 4.418 osób bezrobotnych (w 2013r. 3.338), w tym 2.782 osoby wezwano w celu przedstawienia propozycji pracy, 1.473 osoby celem przedstawienia propozycji stażu i 163 osoby celem przedstawienia propozycji prac społecznie użytecznych. Propozycje miejsc pracy oraz miejsc aktywizacji zawodowej przedstawiane są nie tylko wezwanym w tym celu osobom bezrobotnym, ale także osobom zgłaszającym się z własnej inicjatywy bądź zgłaszającym się w wyznaczonym terminie.

O wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej informuje się również drogą mailową i sms-em.

Skierowania wydano 2.740 osobom (w 2013r. 2.387 osobom), z czego 1.356 skierowania do pracy, 1.232 na staż i 152 na prace społecznie użyteczne. Zorganizowano również 26 giełd pracy, uczestniczyły w nich 284 osoby bezrobotne, pracę podjęło 27 bezrobotnych, a staż 11 bezrobotnych.

Giełda pracy to spotkanie pracodawców z dobranymi przez pośrednika pracy osobami bezrobotnymi lub poszukującymi pracy, które posiadają kwalifikacje wymagane na stanowiskach pracy zgłoszonych przez tych pracodawców. Pracodawcy w trakcie trwania giełdy przeprowadzają rozmowy z bezrobotnymi i rekrutują ich do pracy.

W 2014 roku pracę podjęło 2.659 bezrobotnych. Było to o 248 osoby więcej niż w 2013r. Podjęcia pracy stanowiły 53,4% ogółu wyłączeń z ewidencji bezrobotnych (w roku poprzednim 53,0%).

Zatrudnienie niesubsydiowane (2.341 osób) stanowiło 88,0% wszystkich podjęć

pracy przez bezrobotnych (w roku poprzednim było to odpowiednio 2.042 i 84,7%). Natomiast zatrudnienie subsydiowane (318 osób) stanowiło 12,0% wszystkich podjęć pracy (w roku ubiegłym było to odpowiednio 369 osób i 15,3%).

Zatrudnienie najczęściej podejmowali mężczyźni (52,0%), osoby bez wykształcenia średniego (51,4%), długotrwale bezrobotni (44,9%) i osoby do 25 roku życia (33,6%).

Tabela 16. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujących w 2014r. zatrudnienie.

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	kobiety	% w razem
Ogółem	2.659	100	1.276	48,0
z tego:				
do 25 roku życia	893	33,6	438	49,0
długotrwale bezrobotni	1.193	44,9	647	54,2
powyżej 50 roku życia	286	10,8	110	38,5
samotnie wychowujący dziecko do 18 roku życia	168	6,3	123	73,2
niepełnosprawni bezrobotni	195	7,3	107	54,9
bez doświadczenia zawodowego	607	22,8	340	56,0
bez wykształcenia średniego	1.366	51,4	500	36,6
bez kwalifikacji zawodowych	706	26,6	328	46,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS -01

5.2 Usługi EURES

EURES to sieć współpracy publicznych służb zatrudnienia oraz innych organizacji regionalnych, krajowych i międzynarodowych działających w obszarze zatrudnienia. EURES został powołany przez Komisję Europejską, aby wspierać mobilność pracowników na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Ogólnodostępny portal internetowy EURES umożliwia dostęp do :

- bazy ofert pracy pracodawców zainteresowanych rekrutacją pracowników z zagranicy;
- bazy CV osób zainteresowanych podjęciem pracy za granicą – z bazy tej korzystają pracodawcy;
- informacji na temat warunków życia i pracy oraz sytuacji na rynkach pracy w krajach członkowskich;
- informacji o możliwościach kształcenia w Europie, staży, wymian i stypendiów;
- bazy doradców EURES we wszystkich krajach EOG;
- adresów urzędów pracy za granicą;
- innych przydatnych stron internetowych.

Oferty pracy za granicą w ramach EURES znajdują się na stronie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu <http://www.wup.torun.pl>

W ramach sieci EURES osoby poszukujące pracy za granicą mogą same lub z pomocą pośrednika pracy umieścić swoją ofertę w Internecie.

Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi udostępnia bezrobotnym stanowiska komputerowe do samodzielnego poszukiwania pracy.

Do Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi zgłoszono w 2014 r. 673 wolne miejsca pracy EURES oraz 3.165 wakatów.

Najwięcej ofert pracy za granicą było w Niemczech, Wielkiej Brytanii, Holandii oraz Norwegii. Za granicą poszukiwani byli głównie pracownicy branży hotelarsko – gastronomicznej, opiekunowie osób starszych, lekarze różnych specjalności oraz średni personel medyczny. Wśród osób bezrobotnych największym zainteresowaniem cieszyły się miejsca pracy związane z branżą hotelarsko – gastronomiczną oraz opieką nad osobami starszymi. Barięą okazała się jednak, choćby komunikatywna znajomość języka obcego, z tego też względu niewiele osób mogło odpowiedzieć na te oferty.

5.3 Profilowanie pomocy dla osób bezrobotnych.

Od 27 maja 2014r. 2014r. we wszystkich powiatowych urzędach pracy obowiązuje nowy sposób pracy z osobami bezrobotnymi, polegający na profilowaniu pomocy dla każdej osoby bezrobotnej.

Profil pomocy to właściwy ze względu na sytuację i potrzeby osoby bezrobotnej zakres form pomocy określonych w ustawie. Celem profilowania jest zastosowanie wobec osoby bezrobotnej takiej pomocy, która najbardziej odpowiada jej aktualnej sytuacji i potrzebom.

Osobie bezrobotnej może zostać ustalony jeden z trzech profili pomocy. W ramach każdego profilu stosowane są określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy formy pomocy:

- **profil pomocy I** - w tym profilu urząd pracy może zastosować pośrednictwo pracy i pomóc w uzyskaniu oferty pracy, a także w uzasadnionych przypadkach poradnictwo zawodowe lub szkolenia, sfinansowanie kosztów egzaminów, zwrot kosztów przejazdu, bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej, świadczenie aktywizacyjne, pożyczkę na podjęcie działalności gosp. oraz boni dla osób bezrobotnych do 30 roku życia: boni szkoleniowy, boni stażowy, boni zatrudnieniowy, boni na zasiedlenie.
- **profil pomocy II** - w tym profilu urząd pracy może zastosować dowolne formy pomocy określone w ustawie, takie jak szkolenia, skierowanie do prac interwencyjnych lub robót publicznych itp., z wyłączeniem Programu Aktywizacja i Integracja,
- **profil pomocy III** – w tym profilu urząd pracy może zastosować m. in. Program Aktywizacja i Integracja, działania aktywizacyjne zlecone przez urząd pracy, skierowanie do zatrudnienia wspieranego u pracodawcy na zasadach określonych w przepisach o zatrudnieniu socjalnym lub podjęcia pracy w spółdzielni socjalnej zakładanej przez osoby prawne, programy specjalne, które obejmują instrumenty wymienione w ustawie uzupełnione dodatkowymi usługami, które mogą pomagać w trwałym powrocie na rynek pracy.

Doradca klienta informuje osobę bezrobotną o tym, jakimi formami pomocy może ona zostać objęta w ramach ustalonego profilu pomocy i umawia się z bezrobotnym na przygotowanie Indywidualnego Planu Działania.

Na dzień 31.12.2014r. dla 162 bezrobotnych ustalono I profil pomocy, dla 2.088 bezrobotnych II profil pomocy, III profil pomocy dla 1.066 bezrobotnych.

5.4 Indywidualny Plan Działania.

Powiatowy Urząd Pracy, udzielając pomocy określonej w ustawie, przygotowuje Indywidualny Plan Działania (IPD) dostosowany do profilu pomocy.

IPD oznacza to plan działań obejmujący podstawowe usługi rynku pracy wspierane instrumentami rynku pracy w celu zatrudnienia bezrobotnego lub poszukującego pracy. IPD jest przygotowywany przez doradcę klienta we współpracy z bezrobotnym lub poszukującym pracy i zawiera w szczególności:

- działania możliwe do zastosowania przez urząd pracy w ramach pomocy określonej w ustawie, np. pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia;
- działania planowane do samodzielnej realizacji przez bezrobotnego lub poszukującego pracy w celu poszukiwania pracy;
- planowane terminy realizacji poszczególnych działań;
- formy, planowaną liczbę i terminy kontaktów z doradcą klienta lub innym pracownikiem urzędu pracy;
- termin i warunki zakończenia realizacji IPD.

Przygotowanie IPD następuje nie później niż w terminie 60 dni od dnia ustalenia profilu pomocy. IPD może być modyfikowany stosownie do zmieniającej się sytuacji bezrobotnego lub poszukującego pracy.

W 2014 roku IPD przygotowano dla 3.787 bezrobotnych. Realizację IPD zakończyło w 2014 roku 2.423 bezrobotnych.

Według stanu na dzień 31.12.2014 roku 3.308 bezrobotnych oraz 15 poszukujących pracy było w trakcie realizacji IPD.

5.5 Poradnictwo zawodowe.

W 2014 roku 649 osób skorzystało z porady indywidualnej (liczba wizyt w ramach porady indywidualnej 1.081). Grupowym poradnictwem objęto 295 osób w 43 grupach. Informacją zawodową objęto 21 bezrobotnych.

Tabela 17. Cechy społeczno – demograficzne osób objętych poradnictwem zawodowym w 2014r.

Wyszczególnienie	Liczba osób	%	Liczba kobiet
<i>Poradnictwo indywidualne</i>			
Ogółem	649	100	386
z tego			
bezrobotni do 25 roku życia	147	22,6	81
długotrwale bezrobotni	336	51,8	215
bezrobotni powyżej 50 roku życia	108	16,6	53
zamieszkali na wsi	463	71,3	280
niepełnosprawni	42	6,5	24
<i>Poradnictwo grupowe</i>			
Ogółem	295	100	219
z tego:			
bezrobotni do 25 roku życia	131	44,4	94
długotrwale bezrobotni	151	51,2	115
bezrobotni powyżej 50 roku życia	18	6,1	10
zamieszkali na wsi	202	68,5	148
niepełnosprawni	14	4,7	11

Wyszczególnienie	Liczba osób	%	Liczba kobiet
Informacja zawodowa			
Ogółem	21	100	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika 4 do sprawozdania MPiPS-01 Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych

W 2014 roku bezrobotni korzystający z poradnictwa zawodowego to przede wszystkim kobiety (59,5% porady indywidualne, 74,2% poradnictwo grupowe, 66,7% informacja zawodowa), osoby zamieszkałe na wsi (71,3% porady indywidualne, 68,5% poradnictwo grupowe).

Tematyka porad grupowych w 2014r. to: rekrutacja i przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej; warsztat samopoznania; sztuka mówienia i prezentacji (mowa ciała) na rynku pracy – asertywnie i bez stresu; metody poszukiwania pracy.

5.6 Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy

Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy realizowana jest poprzez:

- organizację szkoleń z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy – szkolenie Szukam Pracy,
- organizację zajęć aktywizacyjnych,
- umożliwienie dostępu do elektronicznych baz danych służących nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy.

Szkolenie z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy przeznaczone jest dla tych bezrobotnych lub poszukujących pracy, którzy mają poważne trudności związane z poszukiwaniem pracy.

Szkolenie z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy trwa 3 tygodnie i składa się z dwóch części:

- I część trwa dwa tygodnie. W ciągu 40 godzin zajęć prowadzonych metodą warsztatów szkoleniowych uczestnicy zdobywają wiedzę teoretyczną i rozwijają praktyczne umiejętności poszukiwania pracy,
- II część szkolenia trwa tydzień, polega na samodzielnym poszukiwaniu pracy, a następnie na wspólnej wymianie doświadczeń z wizyt u pracodawców.

W 2014 roku w ramach szkolenia w Klubie Pracy uczestniczyło 21 osób.

Osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 85,7% (18 osób) wszystkich uczestników szkolenia w Klubie Pracy. Osoby uczestniczące w Klubie Pracy to przede wszystkim osoby w wieku 25 – 34 – 42,8% (9 osób) z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 47,6% (10 osób) i stażem pracy 10 – 20 lat – 33,3% (7 osób).

Uczestnikom szkolenia udostępnia się 12 komputerów przenośnych z dostępem do internetu w celu pisania i wysyłania dokumentów aplikacyjnych oraz poszukiwania na stronach internetowych informacji o ofertach pracy. Uczestnicy mogą również korzystać ze skanera, kserokopiarki i drukarki. Ponadto na zajęciach korzysta się z filmów szkoleniowych z zakresu poradnictwa zawodowego.

W 2014 roku w zajęciach aktywizacyjnych uczestniczyły 24 osoby. Zajęcia aktywizacyjne są kilkugodzinną formą szkolenia z zakresu aktywnego poszukiwania pracy. Ich tematyka oraz forma jest uzależniona od potrzeb uczestników. Główna tematyka zajęć w 2014r. to: tworzenie dokumentów aplikacyjnych,

przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, zachowania asertywne w poszukiwaniu pracy, sztuka mówienia i prezentacji.

5.7 Szkolenia i boni szkoleniowe

W 2014 r. szkolenia realizowane były jedynie w trybie indywidualnym. Ogółem szkolenia rozpoczęło 29 osób, a ukończyło 30 osób (w tym 1 osoba kontynuującą szkolenie rozpoczęte w 2013r.).

Szkolenia dotyczyły następujących dziedzin :

- szkolenie podstawowe w zawodzie strażak – 1 osoba, 1 osoba zatrudniona,
- operator koparko - ładowarki – 3 osoby, 3 osoby zatrudnione,
- kurs stylizacji paznokci – 1 osoba,
- spawanie metodą MAG 135, 136, TIG 141 - 6 osób, 4 osoby zatrudnione,
- rozbiernacz – wykrawacz mięsa - 1 osoba, 1 osoba zatrudniona,
- odnowienie uprawnień położnej - 1 osoba,
- drwal – operator pilarki łańcuchowej - 2 osoby, 2 osoby zatrudnione,
- operator koparki jednonaczyniowej - 1 osoba, 1 osoba zatrudniona,
- kurs dogoterapii - 1 osoba, 1 osoba zatrudniona,
- operator żurawia HDS - 1 osoba, 1 osoba zatrudniona,
- kwalifikacja wstępna przyspieszona na przewóz rzeczy – 1 osoba, 1 osoba zatrudniona,
- licencja maszynisty w transporcie kolejowym - 1 osoba, 1 osoba zatrudniona.

Ponadto w 2014r. 10 osób przeszkolono w ramach bonu szkoleniowego.

Boni szkoleniowy jest instrumentem aktywizacji **bezrobotnych do 30. roku życia** (wprowadzony w 2014r. do ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy), stanowiącym gwarancję skierowania bezrobotnego na wskazane przez niego szkolenie oraz opłacenia kosztów, które zostaną poniesione w związku z podjęciem szkolenia. Przyznanie i realizacja bonu szkoleniowego następuje na podstawie indywidualnego planu działania oraz uprawdopodobnienia przez bezrobotnego podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Szkolenia w ramach bonu szkoleniowego dotyczyły następujących dziedzin:

- prawo jazdy kat. C - 1 osoba,
- kwalifikacja wstępna przyspieszona na przewóz rzeczy – 3 osoby,
- operator koparki jednonaczyniowej - 3 osoby, 1 osoba zatrudniona,
- spawanie blach i rur MAG 135, MIG i cięcie tlenem - 1 osoba,
- spawacz metodą MAG 135 - 2 osoby.

Pracę w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia podjęło 17 osób (stan na 31.01.2015r.).

Ze szkoleń najczęściej korzystali mężczyźni (26 osób, 89,7%) oraz zamieszkali na wsi (23 osoby, 79,3%).

Tabela 18. Wybrane kategorii bezrobotnych rozpoczynających w 2014 r. szkolenia

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	kobiety
Ogółem	29	100,0	3
z tego:			
długotrwale bezrobotni	10	34,5	0
do 25 roku życia	11	37,9	0
powyżej 50 roku życia	1	3,4	1
zamieszkali na wsi	23	79,3	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

6. Instrumenty rynku pracy

Nowelizacja ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła w 2014r. nowe rozwiązania, które łącznie z formami dotąd stosowanymi, rozszerzają zakres możliwej do uzyskania pomocy oraz zakres współpracy między urzędem pracy a pracodawcą m. in. o:

- bony: szkoleniowy, stażowy, zatrudnieniowy, na zasiedlenie; refundacje składek na ubezpieczenie społeczne; zwolnienie z opłacania składki na Fundusz Pracy oraz składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych - dla bezrobotnych do 30 roku życia;
- dofinansowanie pracodawcy wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego w wieku 50+; zwolnienie z opłacania składki na Fundusz Pracy oraz składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za osoby zatrudnione, które ukończyły 50 rok życia i powracają do bezrobocia; refundacje kosztów poniesionych przez pracodawcę na wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne za zatrudnienie bezrobotnych 50+ w ramach prac interwencyjnych - dla bezrobotnych powyżej 50 roku życia;
- grant na utworzenie stanowiska w formie telepracy, świadczenie aktywizacyjne dla pracodawcy – dla bezrobotnych powracających na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dziecka lub sprawowaniem opieki nad osobą zależną;
- Krajowy Fundusz Szkoleniowy – dla pracowników i pracodawców, w latach 2014-2015 fundusz wspiera osoby powyżej 45 roku życia.

Poniżej opisano instrumenty rynku pracy realizowane w 2014r.

6.1 Prace interwencyjne

W 2014 roku zawarto 35 umów na zorganizowanie zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych. W ich wyniku 38 bezrobotnych uzyskało zatrudnienie, w tym: 34 osoby w podmiotach gospodarczych (w 2013r. 18 osób), 4 w jednostkach samorządu terytorialnego (w 2013r. 13 osób).

Zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych najczęściej podejmowały osoby zamieszkałe na wsi (78,9%) oraz długotrwale bezrobotne (76,3%).

Tabela 19. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujących w 2014r. zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych.

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	Kobiety
Ogółem	38	100	18
z tego:			
do 25 roku życia	15	39,5	3
długotrwale bezrobotni	29	76,3	15
zamieszkali na wsi	30	78,9	14
powyżej 50 roku życia	2	5,3	1
bez kwalifikacji	6	15,8	2
niepełnosprawni bezrobotni	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

W 2014 roku prace interwencyjne zakończyło 25 osób, a dalsze zatrudnienie po zakończeniu okresu refundacji uzyskało 25 osób.

6.2 Roboty publiczne

W 2014r. zatrudnienie w ramach robót publicznych uzyskało 61 bezrobotnych (w 2013r. 94 bezrobotnych). Pracę w ramach robót publicznych najczęściej podejmowały osoby zamieszkałe na wsi (98,4%) oraz długotrwale bezrobotne (57,4%). Kobiety stanowiły 21,3% ogółu podejmujących roboty publiczne.

Tabela 20. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujących w 2014r. zatrudnienie w ramach robót publicznych.

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	kobiety
Ogółem	61	100	13
z tego:			
do 25 roku życia	15	24,6	1
długotrwale bezrobotni	35	57,4	10
zamieszkali na wsi	60	98,4	13
powyżej 50 roku życia	23	37,7	6
bez kwalifikacji	22	36,1	7
niepełnosprawni bezrobotni	3	4,9	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

Pracę w ramach robót publicznych zakończyło 58 bezrobotnych, a dalsze zatrudnienie po zakończeniu okresu refundacji uzyskało 26 osób.

6.3 Staże i bony stażowe

W 2014 roku zawarto 366 umów o zorganizowanie stażu, w tym na okres:

- 3 do 4 miesięcy – 65 umów;
- 4 do 5 miesięcy – 42 umowy;
- 5 do 6 miesięcy – 60 umów;
- 6 miesięcy – 199 umów.

Ponadto zawarto 22 umowy o organizację staży w ramach bonu stażowego.

Bon stażowy jest instrumentem aktywizacji **bezrobotnych do 30. roku życia**, stanowiącym gwarancję skierowania do odbycia stażu u pracodawcy wskazanego przez bezrobotnego na okres 6 miesięcy, o ile pracodawca zobowiąże się do zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu stażu przez okres 6 miesięcy. Przyznanie bonu stażowego następuje na podstawie indywidualnego planu działania.

W ramach zawartych umów staż rozpoczęło 575 osób bezrobotnych (w 2013r. 374 bezrobotnych).

Wśród bezrobotnych podejmujących staże dominowały kobiety (61,9%), osoby zamieszkałe na wsi (67,6%) oraz osoby bezrobotne do 25 roku życia (61,2%).

Tabela 21. Wybrane kategorie bezrobotnych rozpoczynających staż w 2014r.

Wyszczególnienie	Razem	% w ogółem	Kobiety
Ogółem	575	100	356
z tego:			
do 25 roku życia	352	61,2	209
długotrwale bezrobotni	240	41,7	166
zamieszkali na wsi	389	67,6	25
powyżej 50 roku życia	32	5,6	15
bez kwalifikacji	219	38,1	109
niepełnosprawni bezrobotni	27	4,7	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

Obszary zawodowe, w których bezrobotni najczęściej odbywali staże to:

- prace sekretarskie i biurowe – 116 osób,
- pozostałe usługi – 56 osób,
- usługi gastronomiczne – 37 osób,
- górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny) – 34 osoby.

W 2014r. staż zakończyło 538 osób bezrobotnych, a pracę po zakończeniu stażu podjęło 378 osób.

Ponadto zorganizowano staż finansowany ze środków PFRON dla 3 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu. Po odbyciu stażu, żadna osoba nie została zatrudniona.

6.4 Prace społecznie użyteczne

W 2014r. z samorządami gminnymi w powiecie tucholskim zawarto 6 porozumień o organizację i wykonywanie prac społecznie użytecznych w ramach których zaktywizowano 149 bezrobotnych (w 2013r. – 154 osoby). Ta forma aktywizacji kierowana jest do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Wśród osób podejmujących prace społecznie użyteczne dominowały osoby długotrwale bezrobotne – 84,6%, zamieszkałe na wsi – 79,2% oraz kobiety, które stanowiły 72,5% ogółu osób zaktywizowanych w tej formie.

Tabela 22. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujących w 2014r. prace społecznie użyteczne.

Wyszczególnienie	Ogółem	% w ogółem
Ogółem	149	100
z tego:		
kobiety	108	72,5
do 25 roku życia	15	10,1
długotrwale bezrobotni	126	84,6
zamieszkali na wsi	118	79,2
powyżej 50 roku życia	39	26,2
bez kwalifikacji	58	38,9
niepełnosprawni bezrobotni	16	10,7

Zródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

Pracę w trakcie trwania prac społecznie użytecznych lub w okresie do 3 miesięcy po ich zakończeniu uzyskało 19 bezrobotnych.

6.5 Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla pracodawcy zatrudniającego osobę bezrobotną.

W 2014r. zawarto 60 umów na refundację kosztów wyposażenia 99 stanowisk pracy dla bezrobotnych (w 2013r. 58 umów na refundację 121 stanowisk pracy). W ich wyniku powstały nowe stanowiska pracy u pracodawców:

- w mieście i gminie Tuchola – 37 stanowisk pracy; najwięcej w zawodzie mechanika pojazdów samochodowych – 4 stanowiska,
- w gminie Śliwice – 27 stanowisk pracy; najwięcej w zawodach operatora urządzeń przemysłu szklarskiego – 6 stanowisk, operatora maszyn – 5 stanowisk, magazyniera – 4 stanowiska,
- w gminie Cekcyn – 18 stanowisk pracy; najwięcej w zawodzie operatora linii do wzdłużnego łączenia drewna – 5 stanowisk,
- w gminie Lubiewo – 11 stanowisk pracy; najwięcej w zawodzie spawacza – 8 stanowisk,
- w gminie Kęsowo – 4 stanowiska pracy; najwięcej w zawodzie ślusarza – 2 stanowiska,
- w gminie Gostycyn - 2 stanowiska pracy w zawodzie magazyniera.

Średni koszt refundacji stanowiska pracy wyniósł 19.256,76 zł brutto (w 2013r. - 19.717,24 zł).

Na zrefundowanych stanowiskach pracy w 2014r. zatrudnienie uzyskało 145 bezrobotnych, w tym 46 osób w ramach wakatów na miejscach pracy zrefundowanych w bieżącym roku i w latach poprzednich.

Najwięcej bezrobotnych zatrudnionych na zrefundowanych stanowiskach pracy należało do grupy bez wykształcenia średniego (55,2%), długotrwale bezrobotnych (41,4%), do 25 roku życia (39,3%).

Tabela 23. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujących w 2014r. zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy.

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	Kobiety
Ogółem	145	100	42
z tego:			
do 25 roku życia	57	39,3	13
powyżej 50 roku życia	23	15,9	3
długotrwale bezrobotni	60	41,4	20
bez kwalifikacji zawodowych	35	24,1	7
bez doświadczenia zawodowego	32	22,1	9
bez wykształcenia średniego	80	55,2	19
Samotnie wychowujący dziecko do 18 r. życia	2	1,4	1
Niepełnosprawni bezrobotni	14	9,6	3

Źródło: Obliczenia własne.

6.6 Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej

W 2014r. jednorazowe środki udzielono 52 bezrobotnym (w 2013r. 44 osobom) z przeznaczeniem na podjęcie działalności:

- usługowej – 39 osobom (w 2013r. - 32);
- handlowej – 9 osobom (w 2013r. – 7);
- produkcyjnej – 4 osobom (w 2013r. – 5).

W 2014r. bezrobotni decydowali się przede wszystkim na podejmowanie działalności usługowej. Działalność usługowa dotyczyła najczęściej dziedziny budowlanej – 12 osób; usług koparko - ładowarką – 3 osoby oraz usług spawalniczych i ślusarskich – 3 osoby.

Działalność handlowa dotyczyła przede wszystkim handlu odzieżą używaną – 2 osoby oraz 2 osoby otworzyły kwiaciarnię. Działalność produkcyjna dotyczyła produkcji odzieży sportowej i akcesoriów sportowych; produkcji biżuterii; produkcji trzonek i galanterii drzewnej; produkcji stelaży i kołków meblowych.

Średnia wysokość udzielonych środków na podjęcie działalności gospodarczej wyniosła 18.716,06 zł (w 2013 r. - 19.956,18 zł).

Tabela 24. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujących w 2014r. działalność gospodarczą w oparciu o jednorazowe środki.

Wyszczególnienie	Razem	% w ogółem	Kobiety
Ogółem	52	100	11
z tego:			
do 25 roku życia	12	23,1	3
powyżej 50 roku życia	4	7,7	10
długotrwale bezrobotni	15	28,8	1
Samotnie wychowujący dziecko do 18 roku życia	2	3,8	1
Niepełnosprawni bezrobotni	0	0	0

Źródło: Obliczenia własne.

Bezrobotni podejmujący w 2014 roku działalność gospodarczą to przede wszystkim mężczyźni - kobiety stanowiły jedynie 21,1 % wszystkich osób , które otrzymały jednorazowe środki, osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 28,8%, a osoby

do 25 roku życia 23,1% .

Tabela 25. Efektywność zatrudnieniowa jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej udzielonych w latach 2011 -2014

Wyszczególnienie	Lata			
	2011	2012	2013	2014
Liczba osób, którym udzielono środki	69	56	44	52
Liczba osób, które zamknęły lub zawiesiły dział. gosp. w okresie po 12 m-cach od rozpoczęcia działalności	27	20	7	-
% do udzielonych	39,1	35,7	15,9	-
Liczba osób, które zamknęły lub zawiesiły dział. gosp. w okresie po 24 m-cach od rozpoczęcia działalności	12	6	-	-
% do udzielonych	17,4	10,7	-	-
Aktywne na dzień 27.01.2014r.	30	30	37	51
% do udzielonych	43,5	53,6	84,1	98,1

Źródło: Obliczenia własne.

W 2011 roku środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymało 69 osób – po 12 miesiącach prowadzenia działalności gospodarczej zamknęło ją 27 osób - efektywność udzielonych środków wyniosła 60,9% , natomiast po 24 miesiącach- kolejne 12 osób, efektywność udzielonych środków wyniosła 43,5%.

Spośród osób, które w 2012 roku skorzystały z jednorazowych środków na podjęcie działalności 20 osób zamknęło działalność gospodarczą po 12 miesiącach prowadzenia, efektywność udzielonych środków wyniosła 64,3%, kolejne 6 osób zamknęło działalność po 24 miesiącach jej prowadzenia, efektywność udzielonych środków wyniosła 53,6%.

W 2013r. 44 osoby otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej - po 12 miesiącach jej prowadzenia działalność gospodarczą zamknęło 7 osób - efektywność udzielonych środków wyniosła 84,1%.

W 2014r. środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymały 52 osoby bezrobotne z tego 1 osoba nie wywiązała się z warunków umowy i otrzymana przez nią dotacja podlega zwrotowi.

6.7 Zwrot kosztów przejazdu.

W 2014 roku z możliwości zwrotu kosztów dojazdu skorzystało 39 osób, w tym 19 uczestników szkoleń.

Z możliwości zwrotu kosztów dojazdu do pracy skorzystało 20 osób, o zwrot mogą wnioskować osoby, które spełniają łącznie następujące warunki:

- na podstawie skierowania powiatowego urzędu pracy podjęły zatrudnienie lub inną pracę zarobkową,

- dojeżdżają do tych miejsc i uzyskują wynagrodzenie lub inny przychód w wysokości nieprzekraczającej 200 % minimalnego wynagrodzenia za pracę.

6.8 Dodatek aktywizacyjny

Instrument dla bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku, którzy podejmą zatrudnienie lub inną pracę zarobkową samodzielnie lub w wyniku skierowania przez urząd. Maksymalna wysokość dodatku to 50% zasiłku dla bezrobotnych.

W 2014 roku 195 osób nabyło uprawnienie do dodatku aktywizacyjnego, z tego 193 osoby podjęły zatrudnienie z własnej inicjatywy. W 2013 roku uprawnienie to nabyły 254 osoby.

6.9 Stypendia na podjęcie dalszej nauki

Instrument dla bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, którzy w okresie 12 miesięcy od zarejestrowania w urzędzie pracy podejmą dalszą naukę w szkole ponadgimnazjalnej dla dorosłych albo w szkole wyższej w formie studiów niestacjonarnych, o ile dochód na osobę w rodzinie nie przekracza wysokości dochodu uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej. Wysokość stypendium wynosi 100% zasiłku dla bezrobotnych.

W 2014r. 4 bezrobotnych (4 kobiety) otrzymało stypendia na kontynuowanie dalszej nauki. Stypendia na kontynuowanie nauki w szkole średniej otrzymały 3 osoby, w szkole wyższej 1 osoba.

6.10 Bon zatrudnieniowy dla bezrobotnego do 30 roku życia

Bon zatrudnieniowy stanowi gwarancję zrefundowania pracodawcy części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem bezrobotnego posiadacza bonu.

Celem tego instrumentu aktywizacyjnego jest zachęcanie młodych bezrobotnych do samodzielnego podejmowania działań zmierzających do uzyskania zatrudnienia.

Pracodawca w ramach bonu zobowiązuje się do zatrudnienia bezrobotnego w formie umowy o pracę przez 18 miesięcy, z tego przez 12 miesięcy refundowana jest część wynagrodzenia i składka na ubezpieczenie społeczne w wysokości podstawowego zasiłku dla bezrobotnych.

W 2014r. 6 bezrobotnych otrzymało bon zatrudnieniowy, w tym 4 kobiety.

6.11 Bon na zasiedlenie dla bezrobotnego do 30 roku życia

Bon na zasiedlenie stanowi gwarancję przyznania bezrobotnemu do 30 roku życia środków finansowych na pokrycie kosztów zamieszkania w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej poza miejscem dotychczasowego zamieszkania. Wysokość przyznanych w ramach bonu środków finansowych na zasiedlenie nie może przekroczyć 200% przeciętnego wynagrodzenia.

Celem tego instrumentu jest zachęcanie młodych bezrobotnych do samodzielnego podejmowania pracy poza miejscem dotychczasowego zamieszkania.

Bon na zasiedlenie jest przyznawany na wniosek bezrobotnego, o ile spełnione są łącznie następujące warunki:

- praca pozwala na uzyskanie wynagrodzenia lub przychodu w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto miesięcznie oraz odprowadzane są składki na ubezpieczenia społeczne;
  - odległość od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejscowości, w której bezrobotny zamieszka w związku z podjęciem pracy wynosi co najmniej 80 km lub czas przejazdu do miejsca pracy i z powrotem przekracza łącznie co najmniej 3 godziny dziennie;
  - posiadacz bonu powinien pozostawać w zatrudnieniu, wykonywać inną pracę zarobkową lub prowadzić działalność gospodarczą przez co najmniej 6 miesięcy.
- W 2014r. 8 bezrobotnych otrzymało bon na zasiedlenie, w tym 2 kobiety.

6.12 Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego w wieku 50 +

Dofinansowanie wynagrodzenia bezrobotnego w wieku 50 lat i więcej skierowanego przez urząd pracy przysługuje przez okres: 12 miesięcy w przypadku bezrobotnych w wieku 50 lat - 60 lat ; 24 miesięcy w przypadku bezrobotnych, którzy ukończyli 60 lat. Dofinansowanie przysługuje w kwocie określonej w umowie, nie wyższej niż połowa minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie obowiązującego w dniu zawarcia umowy, za każdego zatrudnionego bezrobotnego.

Dofinansowanie może otrzymać pracodawca albo przedsiębiorca.

W 2014r. 3 pracodawców otrzymało dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie 3 bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat.

6.13 Refundacja kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7 lub osobą zależną

Zwrot kosztów opieki nad dzieckiem to możliwość zrefundowania – po wcześniejszym udokumentowaniu – części kosztów poniesionych w związku z opieką nad:

1. dzieckiem lub dziećmi do lat sześciu albo
2. osobą zależną, czyli taką, która ze względu na stan zdrowia lub wiek wymaga stałej opieki i jest połączona więzami rodzinnymi, powinowactwem lub zamieszkuje we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą bezrobotną.

O refundację może ubiegać się osoba bezrobotna, jeśli spełni poniższe warunki:

1. wychowuje co najmniej jedno dziecko do lat sześciu albo opiekuje się osobą zależną,
2. podejmie zatrudnienie albo inną pracę zarobkową lub zostanie skierowana na staż, przygotowanie zawodowe dorosłych lub szkolenie,
3. miesięczne przychody nie przekroczą minimalnego wynagrodzenia.

W 2014r. 2 bezrobotne (1 osoba podjęła zatrudnienia, 1 osoba podjęła staż) skorzystały z refundacji kosztów opieki nad dzieckiem.

6.14 Krajowy Fundusz Szkoleniowy

Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) stanowi wydzieloną część Funduszu Pracy, przeznaczoną na dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników

i pracodawców powyżej 45 roku życia, podejmowanego z inicjatywy lub za zgodą pracodawcy. Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy powinno poprawić zarówno pozycję firm jak i samych pracowników na konkurencyjnym rynku pracy.

W 2014r. do powiatowego urzędu pracy wpłynął 1 wniosek o zawarcie umowy na dofinansowanie kosztów kształcenie ustawicznego. W ramach umowy ze środków KFS sfinansowano szkolenie 56 pracowników w wieku 45 lat i więcej (termin szkolenia: 29.12.2014r. – 24.04.2015r.).

Na powyższy cel wydatkowano środki w kwocie 15.952,00 zł

7. Koordynacja Systemów Zabezpieczenia Społecznego

W ramach Koordynacji Systemu Zabezpieczenia Społecznego tut. urząd pośredniczy w przygotowaniu kompletu dokumentów niezbędnych do przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych, dla osób które pracowały za granicą .

Okresy ubezpieczenia (zatrudnienia, prowadzenia działalności gospodarczej) w państwie członkowskim UE, EOG i Szwajcarii dla celów związanych z uzyskaniem świadczeń z tytułu bezrobocia muszą być potwierdzone na dokumencie PD U1 lub E-301. Z wnioskiem o przyznanie prawa do zasiłku w związku z zakończeniem pracy za granicą wystąpiło 51 osób.

Wniosek o pośrednictwo w uzyskaniu dokumentu potwierdzającego okresy pracy za granicą złożyło 45 osób.

Ponadto tut. urząd realizuje decyzje marszałka województwa jako instytucji właściwej w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z tytułu bezrobocia tj. wypłaca przyznane zasiłki dla bezrobotnych. Prawo do zasiłku przyznano 21 osobom bezrobotnym.

W 2014 roku z transferu zasiłku nabytego w krajach UE skorzystało 11 osób zamieszkujących nasz powiat. Z transferu zasiłku z Polski do innego kraju UE skorzystała 1 osoba. Transfer umożliwia poszukiwanie pracy w innym państwie członkowskim.

8. Zatrudnienie cudzoziemców wg uproszczonych zasad.

Z zatrudnienia według uproszczonych zasad mogą korzystać obywatele Białorusi, Rosji, Ukrainy, Mołdowy i Gruzji.

W 2014r. do tut. urzędu wpłynęło 10 oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom. Dotyczyły one zatrudnienia obywateli Białorusi, Ukrainy w branżach: handel obwoźny (8 osób), budownictwo (2 osoby).

9. Decyzje i zaświadczenia

W 2014r. wydano:

- 10.691 decyzji administracyjnych;
- 4.844 zaświadczeń.

Od wydanych decyzji wniesiono 116 odwołań (w 2013r. – 102). W ich wyniku 4 decyzje zostały uchylone w całości przez organ II instancji (3 przekazano do

ponownego rozpatrzenia, 1 decyzję wydał organ II instancji), 2 odwołania zostały wniesione po terminie.

10. Zatrudnienie pracowników i wydatki związane z funkcjonowaniem PUP

Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi zatrudnia 37 pracowników.

Wykształcenie zatrudnionych osób przedstawia się następująco:

- wyższe – 26 osób;
- policealne i średnie zawodowe – 9 osób;
- zasadnicze zawodowe – 2 osoby.

Wydatki związane z funkcjonowaniem PUP w 2014 roku wyniosły ogółem **1.930.540,39 zł**. Na powyższe wydatki składają się:

- koszty związane z wynagrodzeniami pracowników	1.782.883,14zł
- odpis na ZFŚS	39.056,10zł
- pozostałe wydatki, w tym:	<u>108.601,15zł</u>
~ wydatki nie zaliczone do wynagrodzeń,	1.524,08zł
~ zakup energia,	66.983,41zł
~ ubezpieczenie majątkowe,	3.504,00zł
~ zakup usług zdrowotnych,	1.692,00zł
~ zakup usług pozostałych (pieczętarki, usługi pocztowe, monitorowanie budynku, usługi komunalne),	10.389,23zł
~ zakup materiałów i wyposażenia,	15.324,38zł
~ szkolenie pracowników,	670,00zł
~ podróże służbowe,	1.253,35zł
~ usługi remontowe,	1.911,98zł
~ podatek od nieruchomości,	4.634,00zł
~ opłata na rzecz budżetów j.s.t.	714,72 zł

11. Wydatki z Funduszu Pracy

W 2014r. wydatki z Funduszu Pracy w powiecie tucholskim wyniosły 14.850.493,41 zł i były niższe niż w roku poprzednim.

Środki FP na wypłatę zasiłków i innych obligatoryjnych świadczeń są przekazywane samorządowi powiatowemu do wysokości faktycznych potrzeb. Natomiast środki na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych określają kryteria przyjęte uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w ramach kwoty ustalonej dla województwa w oparciu o algorytm.

Na realizację zadań związanych z aktywizacją zawodową powiat tucholski otrzymał środki finansowe w kwocie **2.732,5 tys. zł**, z tego:

- 1.983,8 tys. zł – wg algorytmu,
- 748,7 tys. zł – rezerwa Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

W ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego otrzymaliśmy środki w kwocie 27,4 tys. zł

Programy ze środków algorytmu realizowane były w okresie od 01.01.2014r. do 31.12.2014r., programy z rezerwy od 01.05.2014r. do 31.12.2014r. Programy nie zakończone w 2014r. będą finansowane w 2015r. ze środków algorytmu przyznanych

na 2015r.

Na koniec 2014r. wydatki FP na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wyniosły 2.601.455,14 zł (w 2013r. 4.400.194,88 zł).

Tabela 26. Wykorzystanie środków FP na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w 2014r.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
I. Algorytm			
1.	Szkolenia, w tym:	13.500,00	2.585,51
	• koszty dojazdu	13.500,00	2.585,51
2.	Prace interwencyjne	146.292,00	144.150,87
3.	Roboty publiczne	421.699,00	406.077,13
4.	Prace społecznie użyteczne	162.768,00	150.976,44
5.	Refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla bezrobotnych	532.913,00	521.607,65
6.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	247.029,00	246.933,38
7.	Refundacja kosztów opieki nad dzieckiem i osobą zależną	2.490,00	2.013,17
8.	Koszty dojazdu, zakwaterowania	20.764,00	12.930,67
9.	Stypendia ,w tym :	326.888,00	301.894,73
	• szkoleniowe,	2.177,00	2.176,54
	• stażowe,	273.225,00	265.515,79
	• naukowe.	51.486,00	34.202,40
10.	Badania lekarskie	490,00	490,00
11.	Bon szkoleniowy	25.097,00	18.354,49
12.	Świadczenie aktywizacyjne	2.520,00	0,00
13.	Dofinansowanie wynagrodzenia 50+	10.080,00	5.292,00
14.	Bon stażowy ,w tym :	8.100,00	5.554,17
	• stypendium stażowe,	0,00	4.988,20
	• badania lekarskie,	0,00	305,00
	• ryczałt za dojazdy.	0,00	260,97
15.	Bon na zasiedlenie	38.214,00	34.488,00
16.	Refundacja składek na ubezpieczenie społeczne za zatrudnionych w spółdzielni socjalnej	24.956,00	23.366,60
Razem		1.983.800,00	1.876.714,81
II. Środki z rezerwy MPiPS – dla bezrobotnych do 25 roku życia			
17.	Szkolenia, w tym:	34.355,00	26.133,23
	• koszty instytucji,	21.500,00	19.150,00
	• stypendia szkoleniowe,	12.350,00	6.478,23
	• badania lekarskie.	505,00	505,00
18.	Prace interwencyjne	20.749,00	19.587,18
19.	Roboty publiczne	11.526,00	11.405,13
20.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	96.000,00	96.000,00
21.	Refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla bezrobotnych	100.000,00	100.000,00
22.	Staż, w tym:	59.870,00	57.468,85
	• badania lekarskie.	0,00	50,00
23.	Bon szkoleniowy, w tym:	7.400,00	5.704,00
	• koszty instytucji,	0,00	5.500,00
	• badania lekarskie,	0,00	60,00
	• ryczałt na dojazdy.	0,00	144,00
24.	Stypendium szkoleniowe	2.600,00	1.227,00
Razem		332.500,00	317.575,39
III. Środki z rezerwy MPiPS – dla bezrobotnych do 30 roku życia			
25.	Refundacja składek na ubezpieczenie społeczne	798,27	0,00
26.	Bon szkoleniowy, w tym:	19.816,73	8.285,00
	• koszty szkolenia,	0,00	8.005,00

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
	<ul style="list-style-type: none"> ● badania lekarskie, ● ryczałt na dojazdy, ● stypendium szkoleniowe. 	0,00	0,00
		0,00	280,00
		0,00	2.816,61
27.	Bon stażowy ,w tym : <ul style="list-style-type: none"> ● koszty przejazdu, ● badania lekarskie, ● premia dla pracodawcy, ● stypendium stażowe. 	42.882,52	40.900,38
		1.994,36	1.720,27
		1.115,00	970,00
		0,00	0,00
		39.773,16	38.210,00
28.	Bon zatrudnieniowy	11.402,48	6.670,00
29.	Bon na zasiedlenie	23.000,00	18.240,00
30.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	18.300,00	18.300,00
Razem		116.200,00	95.212,94
IV. Środki z rezerwy MPiPS – dla bezrobotnych do 30 roku życia			
31.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	40.000,00	40.000,00
32.	Refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla bezrobotnych	120.000,00	120.000,00
Razem		160.000,00	160.000,00
V. Środki z rezerwy MPiPS – dla bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy			
33.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	20.000,00	16.000,00
34.	Refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla bezrobotnych	120.000,00	120.000,00
Razem		140.000,00	136.000,00
VI. Krajowy Fundusz Szkoleniowy			
35.	Szkolenie	27.400,00	15.952,00
Razem		27.400,00	15.952,00
Razem I+II+III+IV+V+VI		2.759.900,00	2.601.455,14

Źródło: Obliczenia własne.

Na pozostałe fakultatywne wydatki z FP wykorzystano środki w kwocie 318.723,11 zł. Środki te przeznaczone były na zadania związane z obsługą bezrobotnych (koszty korespondencji z bezrobotnymi, pracodawcami, przekazywania bezrobotnym należnych świadczeń), eksploatacją systemu teleinformatycznego, działalność doradztwa zawodowego, koszty szkolenia publicznych służb zatrudnienia, refundacją dodatków do wynagrodzeń; badania, opracowania programów i analiz.

Wydatki w 2014 roku na opłacenie składek na ubezpieczenia zdrowotne za bezrobotnych bez prawa do zasiłku wyniosły 2.190.602,00 zł

12. Programy realizowane przez PUP.

12.1 „Wzmocnienie kadr tucholskiego PUP” – projekt realizowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Poddziałanie 6.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki).

Celem projektu było utrzymanie w 2014 roku dostępności i jakości usług w zakresie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego świadczonych przez PUP w Tucholi w stosunku do bezrobotnych z powiatu tucholskiego.

Projekt realizowany był od 1.01.2014r . do 31.12.2014r.

Całkowita wartość projektu wynosiła 100 600,20 zł (kwota dofinansowania 85% - 85 510,17 zł i wkład własny JST – 15 090,03 zł).

Poprzez dofinansowanie 2 etatów pośredników pracy i 1 etatu doradcy zawodowego w 2014 roku 271 osób bezrobotnych skorzystało z grupowej porady zawodowej. Pośrednicy pracy, dzięki wsparciu EFS, przekazali 658 osobom bezrobotnym szczegółową informację na temat oferty naszego urzędu oraz zorganizowali 26 giełd pracy.

Kluczowi pracownicy z racji wcześniejszego przeszkolenia ze środków EFS w zakresie równości szans kobiet i mężczyzn, w tym równości płci na rynku pracy, promowali tę ideę wśród osób bezrobotnych i pracodawców.

12.2 „Moja Szansa”- projekt systemowy ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Poddziałanie 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki).

Celem projektu w 2014 r. było podniesienie poziomu aktywności zawodowej i zdolności do zatrudnienia bezrobotnych z powiatu tucholskiego.

Projekt realizowany był od 1.02.2008 roku do 31.12.2014 roku.

Na realizację projektu w 2014 r. otrzymaliśmy środki finansowe w wysokości 4 822 400,00 zł. Poziom wydatkowania wyniósł 98,6 % (4 762 215,51 zł).

W 2014 r. w ramach projektu 34 osoby objęte zostały szkoleniem (w tym 21 osób w ramach Klubu Pracy), stażem – 489 uczestników. Zatrudnieniem w ramach prac interwencyjnych objęty był 1 uczestnik kontynuujący tę formę z 2013 roku. Działalność gospodarczą dzięki otrzymanym jednorazowym środkom na podjęcie działalności gospodarczej podjęło 29 osób. Zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy podjęło 55 osób. Wszyscy uczestnicy objęci byli usługą poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy lub Indywidualnym Planem Działania.

W 2014 roku wsparcie w ramach projektu otrzymało łącznie 570 nowych uczestników, 1 uczestnik kontynuujący udział w projekcie z 2013 roku oraz 35 uczestników, którzy w 2014 roku powrócili do projektu po jego zakończeniu lub przerwaniu w latach ubiegłych.

Od 2008 roku wsparcie w ramach projektu otrzymało 2 355 uczestników, w tym 1 281 kobiet.

W 2014 roku udział w projekcie zgodnie z zaplanowaną ścieżką zakończyło 547 osób.

Tabela. 27. Wybrane kategorie uczestników, którzy zakończyli udział w projekcie „Moja szansa” w 2014 roku.

Wyszczególnienie	Liczba osób	
	ogółem	kobiety
Ogółem	547	313
z tego:		
W wieku 15- 24 lata	288	166
powyżej 50 roku życia	46	18
długotrwale bezrobotni	230	149
zamieszkali na wsi	387	228
niepełnosprawni bezrobotni	29	15

Źródło :Obliczenia własne .

Pracę bądź działalność gospodarczą podjęło 307 uczestników, efektywność dla projektu za 2014 rok wyniosła 55,6% i jest wyższa od planowanej (45%).

Od 2008 roku udział w projekcie zakończyło łącznie 2 220 uczestników, w tym 1 217 kobiet. W tej grupie było 1 028 osób w wieku 15 – 24 lata, 251 osób po 50 roku życia, 974 osoby długotrwale bezrobotne, 1 495 mieszkańców wsi oraz 155 osób niepełnosprawnych.

12.3 Program dla bezrobotnych do 25 roku życia – program realizowany ze środków rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej

Celem programu była promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja zawodowa bezrobotnych do 25 roku życia.

Realizacja programu obejmowała okres od marca do końca 2014 roku.

Na realizację programu w 2014 roku wydatkowano 317 575,39 zł. Poziom wydatkowania wyniósł 96,5 %.

Uczestnikami programu było 46 osób bezrobotnych do 25 roku życia.

W ramach programu 7 osób bezrobotnych skierowanych zostało na szkolenia, w tym 2 osoby w ramach bonu szkoleniowego; 21 osób skierowano na staż; 2 osoby podjęły zatrudnienie w ramach robót publicznych oraz 6 osób podjęło zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych; 5 osób podjęło zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz 5 osób otrzymało jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Wybrane kategorie uczestników przedstawia poniższa tabela.

Tabela. 28. Wybrane kategorie uczestników programu dla bezrobotnych do 25 roku życia w 2014 roku.

Wyszczególnienie	Liczba osób	
	ogółem	kobiety
Ogółem	46	19
z tego:		
w wieku 15- 24 lata	46	19

Wyszczególnienie	Liczba osób	
	ogółem	kobiety
długotrwale bezrobotni	16	6
zamieszkali na wsi	37	16
niepełnosprawni bezrobotni	1	1

Źródło :Obliczenia własne .

12.4 Program dla bezrobotnych do 30 roku życia - program realizowany ze środków rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Celem programu była promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja zawodowa bezrobotnych do 30 roku życia.

Program realizowany był od lipca do grudnia 2014 roku.

Na realizację programu w 2014 roku wydatkowano 95 212,94 zł. Poziom wydatkowania wyniósł 81,9%.

Uczestnikami programu było 30 osób bezrobotnych do 30 roku życia.

W ramach programu 17 osób podjęło staż w ramach bonu stażowego, 3 osoby skierowano na szkolenie w ramach bonu szkoleniowego, 3 osoby podjęły zatrudnienie po otrzymaniu bonu na zasiedlenie, 6 osób podjęło zatrudnienie w ramach bonu na zatrudnienie oraz 1 osoba podjęła działalność gospodarczą.

Wybrane kategorie uczestników przedstawia poniższa tabela.

Tabela. 29. Wybrane kategorie uczestników programu dla bezrobotnych do 25 roku życia w 2014 roku.

Wyszczególnienie	Liczba osób	
	ogółem	kobiety
Ogółem z tego:	30	20
w wieku 15- 24 lata	21	14
długotrwale bezrobotni	7	3
zamieszkali na wsi	22	13
niepełnosprawni bezrobotni	1	1

Źródło :Obliczenia własne .

12.5 Program dla bezrobotnych do 30 roku życia - program realizowany ze środków rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Celem programu była promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja zawodowa bezrobotnych do 30 roku życia.

Program realizowany był od października do grudnia 2014 roku.

Na realizację programu w 2014 roku wydatkowano 160 000,00 zł. Poziom wydatkowania wyniósł 100%.

Uczestnikami programu było 8 osób bezrobotnych do 30 roku życia.

W ramach programu 2 uczestników otrzymało jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz 6 osób podjęło zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

12.6 Program dla bezrobotnych pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy - program realizowany ze środków rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Celem programu była promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja zawodowa bezrobotnych pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy określonych w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Program realizowany był od października do końca 2014 roku.

Na realizację programu w 2014 roku wydatkowano 136 000,00 zł. Poziom wydatkowania wyniósł 97,1 %.

Uczestnikami programu było 7 osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

W ramach programu 1 uczestnik otrzymał jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz 6 osób podjęło zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

13. Projekty partnerskie realizowane przez PUP.

13.1 „Rynek pracy pod Lupą II” – projekt partnerski, realizowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Poddziałanie 6.1.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki).

PUP w Tucholi w 2014 roku realizował projekt w partnerstwie z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Toruniu. Jest to kontynuacja projektu „Rynek pracy po lupą”.

Celem projektu było pozyskanie i upowszechnienie wiedzy nt. aktualnego i przewidywanego zapotrzebowania na kadry w obrębie kluczowych dla naszego regionu branżach: przetwórstwo spożywcze; energetyka odnawialna; medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna; przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa oraz usługi logistyczne. Celem projektu było również badanie podmiotów powstałych po uzyskaniu jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej w latach 2010 – 2013 oraz analiza rynku szkoleniowego.

PUP przeprowadził badanie sondażowe wśród 14 pracodawców naszego powiatu. Wyniki badania sondażowego opublikowane zostały przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu na stronie internetowej poświęconej realizacji projektu. Dokument dostępny jest pod adresem <http://podlupa.wup.torun.pl/badania-pracodawcow/wyniki-z-badania-w-2014-r-branze-strategiczne/>. Raport zawiera informację o liczbie zatrudnionych pracowników, w tym kobiet i osób niepełnosprawnych, planach dotyczących zwiększenia bądź zmniejszenia zatrudnienia w badanych podmiotach.

Elementem ankiety było nie tylko pytanie o skalę zmian w zatrudnieniu ale też o przyczynę tych zmian i wskazanie zawodów objętych tymi zmianami.

Badanie podmiotów powstałych po udzieleniu jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej zrealizowane będzie przez podmiot zewnętrzny. PUP przekazał Liderowi bazę danych o osobach, które uzyskały jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej. Wyniki badania opublikowane zostaną w I kwartale 2015 roku.

W ramach projektu PUP Tuchola opracował 2 raporty Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych (za 2013 rok oraz za I półrocze 2014 roku). Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala na analizę struktury osób bezrobotnych oraz zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności. Badanie to dla każdego z powiatów i całego województwa prowadzone jest co pół roku. Badanie półroczne zawiera analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w I półroczu danego roku. Raporty roczne ponadto zawierają analizę sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych przeprowadzoną na podstawie przekazanych przez Departament Rynku Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej danych: z Systemu Informacji Oświatowej (o absolwentach i uczniach w minionym roku) oraz z Głównego Urzędu Statystycznego (na temat absolwentów i studentów szkół wyższych). Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma charakter strumieniowy, gdyż porównuje dane o nowych rejestracjach bezrobotnych z liczbą zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Mianem *zawodu deficytowego* określa się zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Analogicznie, *zawód nadwyżkowy* to taki zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy. Wyniki monitoringu są pomocne w bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego zgodnego z potrzebami rynku pracy.

13.2 „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko – pomorskiego” - projekt partnerski, realizowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Poddziałanie 6.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki).

W 2014 roku PUP w Tucholi kontynuował jako partner Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu realizację projektu pn. „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko – pomorskiego”.

Celem projektu jest stworzenie warunków do samozatrudnienia dla osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko- pomorskiego.

Projekt realizowany będzie do końca czerwca 2015 roku.

W 2014 roku monitorowano zawarte umowy poprzez kontrole u uczestników. U każdej z 52 osób, które w 2013 roku otrzymały bezzwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej odbyte zostały 2 wizyty monitoringowe.

14. Podsumowanie

1. Stopa bezrobocia w powiecie tucholskim liczona w stosunku do liczby ludności aktywnej zawodowo wyniosła w grudniu 2014r. 19,2% (w województwie kujawsko-pomorskim – 15,7%, w kraju – 11,5%). Stopa bezrobocia w powiecie tucholskim w stosunku do grudnia 2013r. zmniejszyła się o 2,7 pkt procentowego.
2. W końcu grudnia 2014r. w powiecie tucholskim zarejestrowanych pozostawało 3.377 bezrobotnych. W porównaniu z końcem roku poprzedniego liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 611 osób (15,3%).
3. W stosunku do roku ubiegłego spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich gminach tj. w gminie Cekcyn o 19,9%, gminie Gostycyn o 16,7%, w Tucholi o 16,1%, w gminie Lubiewo o 12,3%, gminie Kęsowo o 11,7% i gminie Śliwice o 10,9%.
4. Największy spadek liczby bezrobotnych w stosunku do roku ubiegłego odnotowano w grupie osób do 25 roku życia o 283 osoby (27,4%), bez doświadczenia zawodowego o 218 osób (21,5%), bez kwalifikacji zawodowych o 206 osób (16,2%), bez wykształcenia średniego o 411 osób (15,6%).
5. W 2014r. liczba bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się o 341 osób (18,8%), a liczba kobiet o 270 osób tj. o 12,4% w stosunku do roku ubiegłego. Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł z 54,5% w 2013 roku do 56,4% w 2014 roku.
6. W 2014 roku do PUP w Tucholi wpłynęło 1.481 zgłoszeń wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. W stosunku do roku ubiegłego liczba zgłoszonych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wzrosła o 20,3% tj. o 250 miejsc.
7. W 2014 roku pracę podjęło 2.659 bezrobotnych. Było to o 248 osób więcej niż w 2013r. Pracę podjęło 1.383 mężczyzn tj. 52,0% osób podejmujących pracę oraz 1.276 kobiet (48,0%).
8. W 2014r. Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi pozyskał środki z rezerwy MPiPS oraz Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego na aktywizację osób bezrobotnych. Środki te pozwoliły dodatkowo zaktywizować 677 bezrobotnych. Środki przyznane algorytmem pozwoliły na aktywizację 386 bezrobotnych.
Pozyskane dodatkowe środki umożliwiły w 2014r. 527 osobom odbycie stażu, w tym 17 osobom w ramach bonu stażowego; 72 bezrobotnym zatrudnienie w ramach refundacji pracodawcy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymało 38 osób, 23 osoby skorzystały z możliwości podwyższenia lub uaktualnienia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniu (w tym 5 osób w ramach bonu szkoleniowego).

Zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych podjęło 6 osób, a w ramach robót publicznych 2 osoby. Bon zatrudnieniowy otrzymało 6 osób, a bon na zasiedlenie 3 osoby.

Tabela 30. Bezrobotni aktywowani w 2014r. według form aktywizacji i źródeł finansowania.

Lp.	Forma aktywizacji	ALGORYTM	6.1.3 POKL „Moja szansa”	środki z rezerwy MPiPS bezrobotni do 25 r. życia	środki z rezerwy MPiPS bezrobotni do 30 r. życia	środki z rezerwy MPiPS bezrobotni do 30 r. życia	środki z rezerwy MPiPS – bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Razem:
1.	Szkolenia	6	13	7	3	-	-	29
	- w tym w ramach bonu szkoleniowego	5	-	2	3	-	-	10
2.	Prace interwencyjne	32*	-	6	-	-	-	38
3.	Roboty publiczne	59	-	2	-	-	-	61
4.	Prace społecznie użyteczne	149	-	-	-	-	-	149
5.	Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia st. pracy	73*	55	5	-	6	6	145
6.	Jednorazowe środki na podjęcie dział. gosp.	14	29	5	1	2	1	52
7.	Staż	48	489	21	17	-	-	575
	- w tym w ramach bonu stażowego	5			17			22
8.	Bon na zasiedlenie	5	-	-	3	-	-	8
9.	Bon zatrudnieniowy	-	-	-	6	-	-	6
Razem:		386	586	46	30	8	7	1063

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

* W tym 1 osoba zatrudniona 2014r. w ramach wakatu

** W tym 46 osób zatrudnionych w ramach wakatu na miejscach pracy utworzonych w 2012, 2013 i 2014r.

Tabela 31.

**ROZSZERZONA INFORMACJA O BEZROBOCIU W MIASTACH I GMINACH W ZASIĘGU PUP Tuchola - stan
w dniu 31.12.2014**

Wyszczególnienie		PUP Tuchola		m. Tuchola		ob. wiejski Tuchola		g. Cekcyn		g. Gostycyn		g. Kęsowo		g. Lubiewo		g. Śliwice	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
1. Liczba bezrobotnych		3 377	1 905	918	520	521	291	463	282	380	208	324	173	356	205	415	226
w tym	poprzednio pracujący	2 800	1 506	772	426	430	229	376	213	299	153	269	136	287	161	367	188
	ze zwolnień grupowych	176	84	41	19	35	13	32	17	11	6	17	6	12	9	28	14
	z prawem do zasiłku	613	284	153	93	111	41	87	41	56	19	60	21	59	26	87	43
	osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	181	101	44	26	28	15	29	18	29	17	17	7	21	11	13	7
	posiadający gospodarstw o rolne	34	18	0	0	4	1	9	6	2	2	3	2	6	2	10	5
2. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy		3 008	1 736	818	475	462	263	420	260	336	189	286	157	322	186	364	206
w tym	do 25 roku życia	750	453	155	102	124	69	108	77	89	56	75	40	101	57	98	52
	powyżej 50 roku życia	678	269	227	93	97	36	82	36	82	34	58	22	55	18	77	30
	długotrwale	2 004	1 252	553	342	297	193	277	185	233	140	189	117	208	132	247	143

	bez kwalifikacji zawodowych	1 063	626	274	159	164	96	138	87	121	72	108	72	110	57	148	83
	bez doświadczenia zawodowego	796	553	208	137	127	92	110	84	111	75	80	54	96	62	64	49
	bez wykształcenia średniego	2 218	1 083	556	271	364	178	308	164	266	121	215	102	220	116	289	131
	samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku	345	284	108	85	47	43	43	40	48	34	27	22	31	25	41	35
	kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka		488		128		78		71		69		44		57		41
	którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	44	0	16	0	5	0	3	0	7	0	4	0	1	0	8	0
	niepełnosprawni	264	118	99	53	41	12	29	10	24	8	19	6	32	15	20	14
	po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

**ROZSZERZONA INFORMACJA O BEZROBOCIU W MIASTACH I GMINACH W ZASIĘGU PUP Tuchola - stan w dniu
31.12.2014**

Wyszczególnienie		PUP Tuchola		m. Tuchola		ob. wiejski Tuchola		g. Cekcyn		g. Gostycyn		g. Kęsowo		g. Lubiewo		g. Śliwice	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
3. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach																	
z tego	do 1	315	151	102	55	42	25	41	17	33	15	34	12	38	15	25	12
	1 - 3	672	345	173	91	114	54	98	57	81	38	63	35	56	32	87	38
	3 - 6	497	260	128	68	82	35	64	38	60	33	55	27	59	32	49	27
	6 - 12	536	277	143	75	72	37	65	37	61	27	44	22	64	38	87	41
	12 - 24	622	368	169	103	95	58	74	49	70	37	62	31	69	42	83	48
	pow. 24	735	504	203	128	116	82	121	84	75	58	66	46	70	46	84	60
4. Bezrobotni wg wieku																	
z tego	18 - 24	750	453	155	102	124	69	108	77	89	56	75	40	101	57	98	52
	25 - 34	1 017	640	275	174	159	103	143	92	117	72	104	63	107	65	112	71
	35 - 44	646	393	178	106	95	58	98	61	60	30	59	33	68	50	88	55
	45 - 54	575	290	179	90	96	48	61	34	70	34	58	28	40	23	71	33
	55 - 59	302	122	100	46	35	13	43	17	33	14	24	9	33	9	34	14
	60 - 64	87	7	31	2	12	0	10	1	11	2	4	0	7	1	12	1
5. Bezrobotni wg wykształcenia																	
z tego	wyższe	219	149	82	52	29	19	29	21	21	17	16	11	16	9	26	20
	policealne i średnie zawodowe	632	439	196	136	83	59	82	61	67	49	59	35	81	53	64	46
	średnie ogólnokształcące	308	234	84	61	45	35	44	36	26	21	34	25	39	27	36	29

zasadnicze zawodowe	1 247	618	303	149	202	100	189	108	136	55	114	48	136	81	167	77
gimnazjalne i poniżej	971	465	253	122	162	78	119	56	130	66	101	54	84	35	122	54

ROZSZERZONA INFORMACJA O BEZROBOCIU W MIASTACH I GMINACH W ZASIĘGU PUP Tuchola - stan w dniu 31.12.2014

Wyszczególnienie	PUP Tuchola		m. Tuchola		ob. wiejski Tuchola		g. Cekcyn		g. Gostycyn		g. Kęsowo		g. Lubiewo		g. Śliwice	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
6. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w okresie	1 481	x	887	x	36	x	139	x	107	x	68	x	97	x	147	x
w tym																
subsydiowane	936	x	503	x	30	x	93	x	75	x	52	x	83	x	100	x
zatrudnienie lub inna praca zarobkowa	726	x	436	x	10	x	80	x	44	x	32	x	36	x	88	x
miejsca aktywizacji zawodowej	755	x	451	x	26	x	59	x	63	x	36	x	61	x	59	x
7. Podjęcia pracy w okresie	2 659	1 276	766	373	351	176	422	202	315	152	256	120	269	130	280	123
w tym pracy subsydiowanej	318	92	79	21	24	8	64	17	25	5	32	4	37	10	57	27
8. Rozpoczęcia staży	575	356	186	105	96	58	81	52	58	44	50	30	69	44	35	23
9. Rozpoczęcia szkoleń	29	3	6	1	0	0	4	0	5	0	4	1	6	1	4	0

Tabela 32.
Bilans bezrobotnych

	Wyszczególnienie	Gminy						
		PUP	Cekcyn	Gostycyn	Kęsowo	Lubiewo	Śliwice	Tuchola
1.	Liczba bezrobotnych na koniec 2014 r.	3377	463	380	324	356	415	1439
2.	Bezrobotni zarejestrowani z 2014r.	4363	597	469	411	462	458	1966
	z tego:							
	- po raz pierwszy	662	106	66	62	77	75	276
	- po raz kolejny	3701	491	403	349	385	383	1690
	- zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	219	37	14	24	20	30	94
	- poprzednio pracujący	3517	493	362	334	347	392	1589
	- niepełnosprawni	386	52	36	29	38	20	211
3.	Wyłączeni z ewidencji w 2014 r.	4974	712	545	454	512	509	2242
	z tego:							
	- podjęcia pracy, w tym:	2659	422	315	256	269	280	1117
	∞ praca niesubsydiowana	2341	358	290	224	232	223	1014
	∞ praca subsydiowana, w tym:	318	64	25	32	37	57	103
	• Roboty publiczne	61	16	7	12	15	11	0
	• Prace interwencyjne	38	11	5	5	1	5	11
	• Jednorazowe środki na podjęcie dział. gosp.	52	8	3	5	6	5	25
	• Ref. kosztów zatrudnienia bezrobotnego	145	25	9	7	12	35	57
	• Inne*	22	4	1	3	3	1	10
	- rozpoczęcia szkolenia lub stażu	604	85	63	54	75	39	288
	- prace społecznie użyteczne	149	14	22	13	9	30	61
	- niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy	1067	132	88	82	116	109	540

	- dobrowolnej rezygnacji	210	24	19	25	19	19	104
	- podjęcia nauki	14	1	0	3	1	1	8
	- ukończenia 60 lat – K i 65 - M	17	3	4	0	1	2	7
	- nabycia praw emerytalnych i rentowych	22	3	1	3	2	5	8
	- nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego	66	13	3	2	5	8	35
	- inne	131	18	22	14	12	13	52
4	Liczba bezrobotnych na koniec 2013 r.	3988	578	456	367	406	466	1715

* w pozycji tej ujmowane jest zatrudnienie bezrobotnych niepełnosprawnych na miejscach pracy refundowanych środkami PFRON, podjęcia działalności gospodarczej ze środków PFRON, zatrudnienie w ramach bonu na zasiedlenie i bonu zatrudnieniowego oraz dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego w wieku 50+.

Tabela 33.
Bezrobotni zaktywizowani w 2014 roku

Wyszczególnienie	PUP Tuchola		Cekcyn		Gostycyn		Kęsowo		Lubiewo		Śliwice		Tuchola	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Zgłoszone wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej	1481		139		107		68		97		147		923	
Podjęcia pracy ogółem:	2659	1276	422	202	315	152	256	120	269	130	280	123	1117	549
- prace niesubsydiowane	2341	1184	358	185	290	147	224	116	232	120	223	96	1014	520
- praca subsydiowana:	318	92	64	17	25	5	32	4	37	10	57	27	103	29
• prace interwencyjne	38	18	11	5	5	2	5	1	1	1	5	3	11	6

• roboty publiczne	61	13	16	4	7	1	12	1	15	1	11	6	0	0
• jednorazowe środki na podj. dział. gosp.	52	11	8	1	3	0	5	1	6	3	5	0	25	6
• ref. kosztów utworz. m-ca pracy	145	42	25	7	9	2	7	1	12	3	35	18	57	11
• inne w tym:	22	8	4	0	1	0	2	0	3	2	1	0	11	6
- zatrudnienie bezrobotnych niepełnosprawnych na miejscach pracy ref. ze środków PFRON	3	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0
- podjęcia działalności gospodarczej ze środków PFRON	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1
- zatrudnienie w ramach bonu na zasiedlenie,	8	2	2	0	1	0	2	0	1	0	0	0	2	2
- zatrudnienie w ramach bonu zatrudnieniowego	6	4	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	3	3
- dofinansowanie wynagrodzenia 50+	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0
Stáže zawodowe	575	356	81	52	58	44	50	30	69	44	35	23	282	163
Szkolenia	29	3	4	0	5	0	4	1	6	1	4	0	6	1
Prace społecznie użyteczne	149	108	14	14	22	14	13	11	9	9	30	13	61	47
Dodatki aktywizacyjne	195	92	36	15	8	4	15	4	15	7	20	14	101	48